

Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol

Ing. Daniela Chamoutová

Ing. Jiří Vojtěch

Mgr. Pavla Chomová

Praha 2017

Obsah

1. Úvod	3
1.1 Tematické okruhy.....	3
2. Metodologie, zdroj a kategorizace dat	3
2.1 Členění použité při zpracování.....	4
3. Vývoj soustavy středních škol	5
3.1 Struktura středních škol podle zřizovatelů	6
3.2 Změny struktury středních škol v krajích	7
3.3 Struktura středních škol podle počtu žáků.....	10
3.4 Struktura středních škol z pohledu realizované kategorie vzdělání	13
3.5 Struktura středních škol z pohledu realizované skupiny oborů vzdělání	15
4. Vývoj realizované oborové soustavy	20
4.1 Počet vyučovaných oborů podle kategorie vzdělání.....	20
4.2 Počet vyučovaných oborů podle skupiny vzdělání	23
4.3 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s výučním listem.....	26
4.4 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou	27
4.5 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium.....	28
5. Vývoj struktury realizovaných školoborů	30
5.1 Struktura a charakteristiky školoborů podle kategorií vzdělání	31
5.2 Struktura a charakteristiky školoborů podle skupin oborů vzdělání	33
5.3 Realizované školobory z pohledu četnosti výskytu na školách.....	36
6. Závěr	41
7. Přílohy	43

Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol

Ing. Daniela Chamoutová, Ing. Jiří Vojtěch, Mgr. Pavla Chomová

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2017

Korektura: Oddělení pro informační a publikační činnost

1. Úvod

Tato publikace, Analýza realizované vzdělávací nabídky, navazuje na dříve vydanou, stejnojmennou studii, zpracovanou v roce 2010. **Údaje popisující realizovanou vzdělávací nabídku škol ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 doplňuje o hodnoty za školní rok 2016/17.** Dřívější publikace z roku 2010 popisovala období před zahájením kurikulární reformy a po realizaci její první etapy. V současnosti již kurikulární reforma došla a lze se podívat na to, jak systém rámcových vzdělávacích programů ovlivnil strukturu realizovaných školoborů. Studie se věnuje především středním školám a okrajově také VOŠ.

Hlavní přínos studie spočívá v tom, že se zabývá skutečně realizovanou vzdělávací nabídkou. Tedy tím, jaká je struktura oborů, které jsou **skutečně vyučovány** a mají žáky v 1. ročnících. Kapacitní nabídka škol odráží do jisté míry požadavky trhu práce a přání zřizovatelů (krajů, obcí, soukromníků), nicméně zájem žáků je další veličinou, která ve finále zamíchá kartami a teprve ukáže, jak zhruba bude za tři až čtyři roky vypadat oborová struktura mladé pracovní síly, vstupující na trh práce.

1.1 Tematické okruhy

Po stručném vysvětlení původu popisovaných dat a jejich struktury ve druhé kapitole se **třetí kapitola** studie věnuje rozčlenění škol podle zřizovatelů (veřejné, soukromé, církevní) a jejich velikosti (podle počtu žáků). Nechybí zde ani krajský pohled.

Následuje **čtvrtá kapitola** zabývající se strukturou středních škol z pohledu realizované kategorie vzdělávání, a to souhrnně i v rozčlenění podle formy vzdělávání. Obdobná pozornost je věnována i struktuře škol podle skupin oborů, které vyučují.

Zajímavé informace poskytuje **pátá kapitola** popisující strukturu realizovaných školoborů. Přičemž školobor je označení pro obor vzdělání nabízený konkrétní školou v určité formě vzdělávání. Ve studii jsou vyjádřeny počty školoborů podle kategorií a skupin oborů vzdělání, vždy jak celkově, tak podle formy vzdělávání. Sledován je i průměrný počet žáků na školobor dané formy vzdělání a kategorie či skupiny oborů.

Nejzajímavější částí studie je přehled dvacítky nejvíce vyučovaných oborů vzdělání v kategorii učebních, dále pak top-dvacítky maturitních (M+LO) a desítky nástavbových oborů realizovaných v prvních ročnících ve školním roce 2016/17, v dílčí kapitole 5.3.

2. Metodologie, zdroj a kategorizace dat

Tato analýza vychází z údajů resortního statistického zjišťování výkonových údajů středních škol, které nyní zajišťuje odbor školské statistiky a analýz MŠMT. V něm jsou uvedeny mimo jiné údaje o počtech žáků, studentů a absolventů jednotlivých škol – v podrobném členění podle druhu a formy vzdělání, podle oboru a dalších parametrů. Pro zpracování výsledků byly využity databáze ze školních roků 1998/99, 2003/04, 2008/09, poslední údaje vycházejí z roku 2016/17.

Zmíněné roky byly zvoleny vzhledem k záměru práce postihnout dostatečně dlouhé období změn, které proběhly a probíhají ve středním regionálním školství, ale zároveň zpracovávat a porovnávat srovnatelné údaje. Školní rok **2008/09** představuje **poslední rok** před povinným zavedením první vlny **rámcových vzdělávacích programů (RVP)** na středních školách a poskytuje tak poslední možnost srovnat vývoj realizované vzdělávací nabídky v čase za výrazně nezměněných podmínek v soustavě oborů vzdělání. Údaje z roku **2016/17** jsou již z období **ukončeného přechodu na RVP** a s tím související upravenou soustavou oborů vzdělání.

Pojem střední škola je chápán ve smyslu školského zákona č. 190/2004 Sb., který rozlišuje v oblasti středního školství pouze dva druhy škol – konzervatoř a střední školu. Střední škola je tedy brána jako subjekt s jedním ředitelstvím, vyučující alespoň jeden obor, který vede k dosažení středního vzdělání, v této analýze byly mezi střední školy začleněny i školy vyučující alespoň jeden konzervatorní obor. Je nutno ještě poznamenat, že do analýzy jsou začleněny školy, které středoškolské obory vyučují alespoň v jednu ročníku.

Při zpracovávání výsledků byly užity také informace o počtech žáků evidovaných v daných oborech a formách vzdělání a na daných středních školách. **V kapitole 3**, v níž se objevují data o středních školách, jsou uvedeny celkové počty žáků ve středoškolských oborech, tzn. ve **všech ročnících** (i z víceletých gymnázií), ve všech formách vzdělání, ve všech oborech poskytujících středoškolské vzdělání (včetně nástaveb). Na druhou stranu **v kapitole 5**, která informuje o realizovaných školoborech, se počty žáků vztahují pouze k **1. ročníku** oborů středního vzdělání – navíc **bez zahrnutí žáků oboru gymnázium**.

Dalším problémem bylo vypořádat se s rozdílnými klasifikacemi oborové soustavy. Za školní rok 1998/99 školy vykazovaly počty žáků a studentů naposledy ještě podle jednotné klasifikace oborů vzdělání (zkrácené JKOV), ve školních rocích 2003/04 a 2008/09 jsou obory zaznamenány podle Kmenové klasifikace oborů vzdělání (zkráceně KKOV). V roce 2016/17 soustava oborů odpovídá nařízení vlády č. 211/2010 o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání.

Zatímco údaje pro rok 1998/99 byly upraveny podle oficiálního převodníku mezi obory JKOV a KKOV, jsou pro rok 2016/17 vzhledem k výrazným změnám v soustavě oborů (výrazné snížení počtu oborů) údaje začleňovány bez převodů. Je tedy nutno vzít v úvahu, že pokles počtu vyučovaných oborů celkový, v krajském členění, v kategoriích vzdělávání i v součtech školoborů je výrazně nižší nikoli z důvodu omezení vzdělávací nabídky, ale z velké části z důvodu změn v soustavě oborů.

Nová soustava oborů přinesla kromě výrazného snížení počtu oborů i vznik skupiny oborů 18 Informatické obory, kam se přesunula část oborů (a žáků) vyučovaných dříve ve skupině 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Nejzásadnější změnou z hlediska počtu oborů bylo v kategorii M sloučení všech 34 maturitních oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví do oboru 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, který byl začleněn do skupiny 63 Ekonomika a administrativa a sloučení 15 nástavbových oborů ve skupině 63 do jednoho oboru 64-41-L/51 Podnikání a jeho přearování do skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví.

2.1 Členění použité při zpracování

Při analýzách bylo použito několik členění dat s ohledem na potřeby a cíle výstupů. Pro lepší porozumění výsledkům jsou tedy použité kategorie popsány.

V textu se vyskytuje členění dat podle kategorie vzdělání nebo podle jejich seskupení. Toto členění oborové soustavy je podrobnější než rozlišení podle stupně vzdělání a více koresponduje s obsahem a náplní vzdělání i s následnými možnostmi uplatnění absolventů. Tabulky v textu publikace obsahují pouze písmena, která rozlišují jednotlivé kategorie vzdělání (jedná se o písmena obsažená také v kódech oborů KKOV), proto zde jsou uvedeny vysvětlivky tohoto označení.

Kategorie vzdělání použité ve studii jsou podrobnější, než by odpovídalo liteře školského zákona. Studie člení obory na obory poskytující střední vzdělání (C+D+J), střední vzdělání s výučním listem (E+H) a u maturitních oborů používá podrobnější členění na střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou (M+L/0), nástavbové vzdělání (L5) a gymnaziální (K), jemuž se však věnuje pouze okrajově. Popřípadě ještě podrobněji, jak je uvedeno v následující tabulce.

Kategorie použité pro členění v kapitolách 3 a 4:	
C+D+J	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity)
E+H	Střední vzdělání s výučním listem
K	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - všeobecné v oborech gymnázia
L0+M	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - odborné
L5	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - nástavbové studium
Nk	Střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odb. vzdělání v konzervatoři
Kategorie použité pro členění v kapitole 5:	
C	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity) - v praktické škole v délce 1-2 let
D	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity) - v praktické škole v délce 3 roky
E	Střední vzdělání s výučním listem - s nižšími nároky v oblasti všeobecného a obecně odborného vzdělání
H	Střední vzdělání s výučním listem
J	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity)
K	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - všeobecné v oborech gymnázia
L0	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - odborné, se zahrnutím odborného výcviku
L5	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - nástavbové studium
M	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - odborné
Nk	Střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odb. vzdělání v konzervatoři - s délkou 6 let
Nk8	Střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odb. vzdělání v konzervatoři - s délkou 8 let

Členění výstupů podle skupin oborů vzdělání odpovídá platné klasifikaci oborů vzdělání¹. Navíc je zde přiřčena skupina označená jako „00“, která pokrývá obor vzdělání 0097J001 Integrovaný první ročník, existující v určitém období (viz tabulka 53 v příloze).

Dělení středních škol podle zřizovatele bylo zjednodušeno pouze na tři skupiny – veřejné, soukromé a církevní střední školy. Pod pojmem veřejné školy zahrnujeme střední školy zřizované krajem, obcí, státní správou ve školství nebo jiným orgánem státní správy.

Klasifikace podle krajů vychází z platného územního členění, každá škola je uvedena v kraji, kde má sídlo její ředitelství. Jelikož v roce 1998 ještě samosprávné krajské celky neexistovaly, byly školy začleněny do krajů dodatečně – buď podle okresu, nebo podle přiřčlení do kraje v pozdějších letech.

Formy vzdělávání jsou rozlišovány na denní a jinou formu (dálková, večerní a distanční), dříve byly souhrnně označovány jako studium při zaměstnání.

3. Vývoj soustavy středních škol

Tato kapitola se zaměřuje na vývoj soustavy středních škol mezi školními roky 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17. Zachycuje tedy jednak změny, které přinesla optimalizace školské soustavy, jednak i změny dané v posledním období **Nařízením vlády č. 211/2010 Sb. o soustavě oborů vzdělání** a ukazuje, na jakých výsledných hodnotách se situace stabilizovala.

Spektrum vzdělávací nabídky středních škol i její realizace samozřejmě velice úzce souvisí s aktuální sítí středních škol. V této oblasti prošlo střední školství od roku 1990 řadou strukturálních změn, často velmi rozsáhlých. Krátce po revoluci vstoupily do středního vzdělávání soukromé a církevní školy a spolu s tím došlo také k zavedení právní subjektivity středních škol a jejich transformaci na příspěvkové organizace. Decentralizaci správy středního školství pak v roce 2001 dovršil přechod „státních“ škol do **působnosti krajů**.

Zmíněné změny se v podstatě netýkaly sítě středních škol, ale pouze jejich organizace, správy a řízení. Významnější zásah v podobě kvantitativních změn nastal v důsledku klesající **demografické křivky** populace vstupující do středních škol. Zatímco na počátku 90. let čítala generace 15letých více než 170 tisíc (v roce 1990 dokonce více než 180 tisíc) jedinců, v roce

¹Nařízení vlády č. 211/2010 Sb. o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

1998 vykázal Český statistický úřad k 31. 12. jen 134,6 tisíc osob ve věku 15 let a jejich počet stále klesal. V roce 2008 již počet 15letých dosáhl pouze 121,5 tisíc.

To bylo nejpodstatnějším důvodem optimalizace sítě středních škol, kterou začalo MŠMT uskutečňovat v roce 1997.² Řada škol byla zrušena, sloučena či právně přiřazena k jiným školám. Hlavní snahou těchto kroků bylo přizpůsobit kapacitu a strukturu středních škol aktuálním tendencím populačního vývoje, avšak s ohledem na potřeby regionů a účelnost sítě středních škol. Po roce 2000 navíc 95 % veřejných středních škol přešlo do zřizovatelské pravomoci krajů, čímž proces optimalizace získal regionální charakter.

Počátek 21. století je ve znamení postupného poklesu počtu 15 letých. Do středních škol vstupovaly rok od roku početně slabší ročníky a v roce 2016 počet 15letých dosáhl minima, tj. 90 tisíc. Pokles počtu žáků vstupujících do prvních ročníků se v posledních čtyřech letech zmírňoval. V příštích letech očekáváme pozvolný obrat ve vývoji. **Stotisícovou hranici** však počet osob ve věku 15 let opět přesáhne až v roce 2020, a to pouze krátkodobě.

3.1 Struktura středních škol podle zřizovatelů

Od roku 1990 mohou střední vzdělávání realizovat i nestátní subjekty a zakládat církevní nebo soukromé školy. Jejich podíl stoupal v devadesátých letech poměrně výrazně, až na 22,1 % soukromých a 2 % církevních škol v roce 1998. Podíl veřejných škol pak činil pouze tři čtvrtiny.

V dalších obdobích se podíly škol podle zřizovatele měnily jen méně výrazně, takže v roce 2016 bylo rozdělení škol obdobné jako v letech 1998, 2003 a 2008. A to i přesto, že rapidně klesl jejich celkový počet (za sledované období 1998-2016 o čtvrtinu). Trvale narůstal pouze podíl (a zároveň i počet) církevních škol, soukromé školy si udržely svou jednu pětinu a **veřejné se držely na třech čtvrtinách**. V současnosti představuje podíl církevních škol 3,2 %, soukromých 22,1 % a veřejných 74,8 % (měřeno počtem škol). Hodnoty za ostatní sledované roky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 1: Struktura středních škol podle zřizovatele ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/9 a 2016/17

Zřizovatel střední školy	Podíl středních škol			
	1998	2003	2008	2016
Veřejné střední školy	75,9%	77,7%	74,3%	74,8%
Soukromé střední školy	22,1%	20,0%	23,1%	22,1%
Církevní střední školy	2,0%	2,4%	2,6%	3,2%
Celkem	100%	100%	100%	100%

Poznámka: Z hlediska přijímaných žáků však hrají prim veřejné školy. Do soukromých nebo církevních středních škol bylo v uplynulém školním roce přijato do denní formy vzdělávání 13 723 žáků základních škol, což představuje 13,8 % všech přijímaných.

Oproti roku 1998 je středních škol v současnosti **o čtvrtinu méně**. Nejvýrazněji byl zredukován počet veřejných škol, a to o 26,2 %. Soukromých škol rovněž ve finále ubylo, a to o 23,9 %, přestože jejich počet v průběhu sledovaných období kolísal. Nejvýraznější redukce počtu veřejných škol proběhla v letech 1998–2008, nicméně trend pokračoval i v letech 2008–2016. Zato počet církevních škol se doposud oproti roku 1998 zvýšil o celkových 16,7 %. Z níže uvedené tabulky je patrné, že obliba církevních škol stoukala především v posledních osmi letech. Optimalizace sítě veřejných škol probíhala často formou slučování, ale samozřejmě i rušením škol.

²Viz Program optimalizace sítě středních a vyšších odborných škol a školských zařízení. MŠMT. 1997.

Tabulka 2: Počet středních škol a jejich průměrná velikost ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Zřizovatel střední školy	Počet středních škol				Změna		
	1998	2003	2008	2016	'98-'08	'08-'16	'98-'16
Veřejné střední školy	1335	1213	1080	985	-19,1%	-8,8%	-26,2%
Soukromé střední školy	389	312	336	296	-13,6%	-11,9%	-23,9%
Církevní střední školy	36	37	38	42	5,6%	10,5%	16,7%
Celkem	1760	1562	1454	1323	-17,4%	-9,0%	-24,8%

Zřizovatel střední školy	Průměrný počet žáků na SŠ				Změna		
	1998	2003	2008	2016	'98-'08	'08-'16	'98-'16
Veřejné střední školy	328,7	408,9	443,8	366,7	35,0%	-17,4%	11,6%
Soukromé střední školy	159,5	241,6	235,1	194,0	47,4%	-17,5%	21,6%
Církevní střední školy	182,5	238,3	250,8	244,2	37,4%	-2,6%	33,8%
Celkem	288,3	371,4	390,6	324,2	35,5%	-17,0%	12,5%

Poznámka: Střední škola je chápána jako subjekt s pouze jedním ředitelstvím, vyučující alespoň jeden obor, který vede k dosažení středního vzdělání, vč. oboru konzervatoří, i když v letech 1998/99 a 2003/04 byly v síti škol, předškolních a školských zařízení uváděny jako dvě součásti (např. SOŠ a SOU).

Důsledkem postupné optimalizace sítě veřejných škol v letech 1998–2008 byl nárůst průměrného počtu žáků na školu, a to i přesto, že mírně klesaly počty žáků v populačních ročnících vstupujících do středního vzdělávání. Po roce 2008 byl pokles počtu patnáctiletých vstupujících do středoškolského vzdělávání dramatičtější a projevil se i výrazným poklesem průměrného počtu žáků na školu (viz kap. 3.3).

U soukromých a církevních škol působil **zákon trhu**, kdy se školy snažily přizpůsobit poptávce zájemců o vzdělávání. Nárůst počtu žáků na školu v letech 1998–2008 lze v případě neveřejných škol vysvětlit rozšiřováním víceletých gymnázií. I zde však v období 2008–2016 zapůsobilo ztenčování příslušných populačních ročníků.

3.2 Změny struktury středních škol v krajích

Pro síť středních škol je důležité také jejich územní rozmístění. Školy by měly mít přiměřeně velkou spádovost, aby se středoškolské vzdělání stalo dostupným pro všechny skupiny obyvatelstva a navíc v dostatečné rozmanitosti. Na druhou stranu není potřeba, aby několik škol s podobnou strukturou středoškolských oborů duplicitně obsluhovalo daný region. I tato oblast se při optimalizačních krocích pečlivě posuzovala a diskutovala.

Každý kraj má jinou rozlohu a počet obyvatel, proto není vhodné porovnávat počet škol mezi jednotlivými kraji. Z tohoto důvodu bude pozornost zaměřena většinou na srovnání vývojových trendů v jednotlivých krajích.

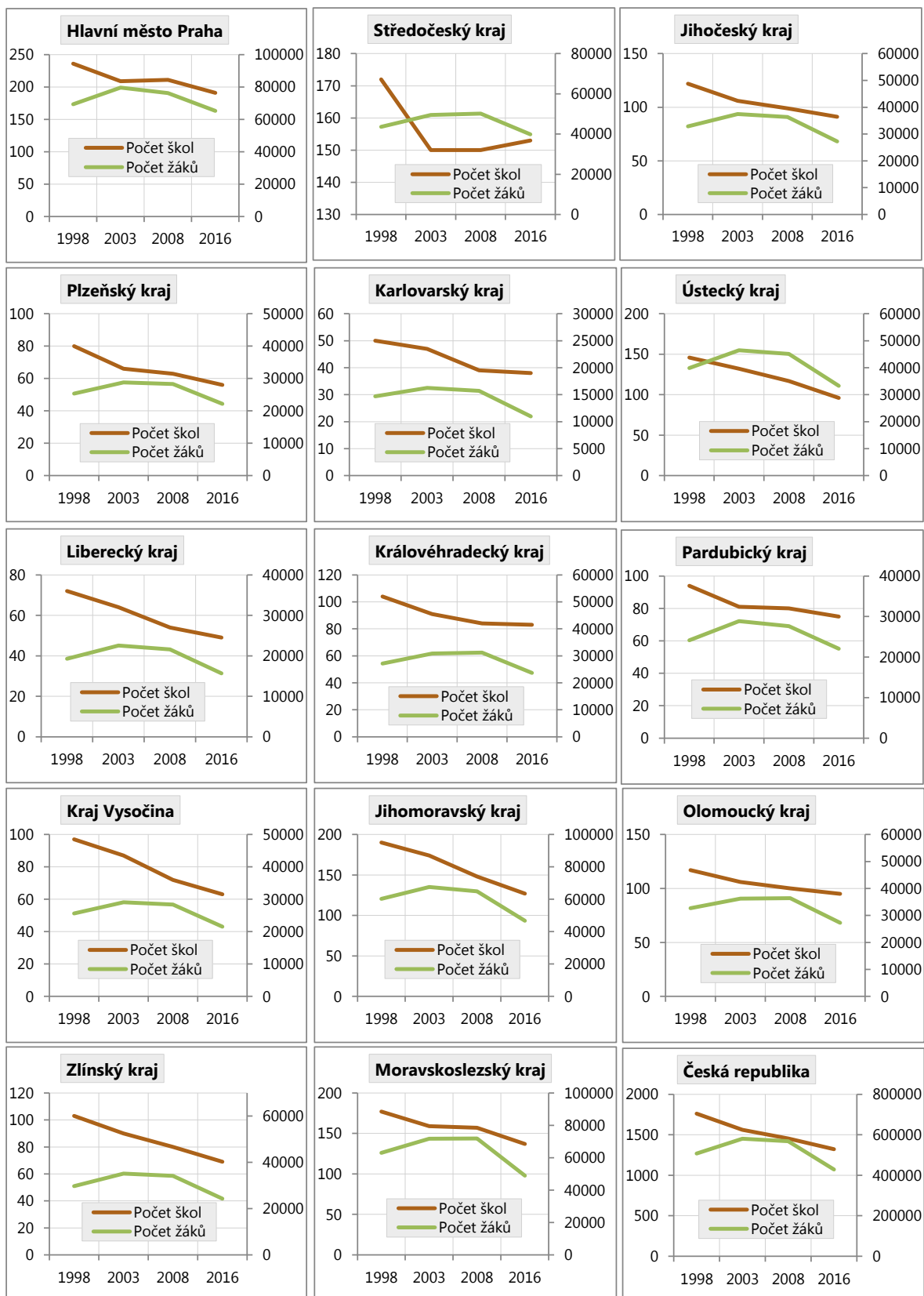
Počet středních škol po roce 1998 klesal ve všech krajích s výjimkou Středočeského, kde se prudký pokles z počátku sledovaného období zastavil a vystřídal ho mírný nárůst po roce 2008.

Počet žáků středních škol začal klesat ve většině krajů po roce 2003, zpočátku slabě. Výrazný pokles zaznamenaly všechny kraje až po roce 2008, a tedy počty žáků z roku 2016 se dostaly pod úroveň hodnot z roku 1998. Důvodem byl dlouhodobý pokles počtu patnáctiletých a dobíhání studia silnějších ročníků.

Následující skupina 15 obrázků ukazuje, jak se v průběhu sledovaných let proměňoval celkový počet žáků středních škol (všechny ročníky) a celkový počet středních škol v jednotlivých krajích ČR a celkově. Počtu škol odpovídá levá osa hodnot a první křivka shora. Druhá křivka

udává počet žáků, jemuž odpovídají hodnoty na vedlejší ose, vpravo. Z následujících obrázků je vidět, že po roce 2008 klesal jak počet škol, tak – a to mnohem rychleji – i počet žáků.

Obrázek 1: Proměny počtu středních škol a počtu žáků v jednotlivých krajích i celkem, ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/9 a 2016/17

V tabulce 3 jsou uvedeny počty středních škol a průměrný počet žáků středních škol na jednu školu v kraji a jejich kvantitativní změna mezi školními roky 1998/99–2008/09 a školními roky 2008/09–2016/17, a také celková změna za celé sledované období 1998–2016.

Tabulka 3: Počet středních škol a jejich průměrná velikost ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Kraj	Počet středních škol				Změna		
	1998	2003	2008	2016	98-08	08-16	98-16
Hl. město Praha	236	209	211	191	-10,6%	-9,5%	-19,1%
Středočeský	172	150	150	153	-12,8%	2,0%	-11,0%
Jihočeský	122	106	99	91	-18,9%	-8,1%	-25,4%
Plzeňský	80	66	63	56	-21,3%	-11,1%	-30,0%
Karlovarský	50	47	39	38	-22,0%	-2,6%	-24,0%
Ústecký	146	132	117	96	-19,9%	-17,9%	-34,2%
Liberecký	72	64	54	49	-25,0%	-9,3%	-31,9%
Královéhradecký	104	91	84	83	-19,2%	-1,2%	-20,2%
Pardubický	94	81	80	75	-14,9%	-6,3%	-20,2%
Vysočina	97	87	72	63	-25,8%	-12,5%	-35,1%
Jihomoravský	190	174	148	127	-22,1%	-14,2%	-33,2%
Olomoucký	117	106	100	95	-14,5%	-5,0%	-18,8%
Zlínský	103	90	80	69	-22,3%	-13,8%	-33,0%
Moravskoslezský	177	159	157	137	-11,3%	-12,7%	-22,6%
Česká republika	1760	1562	1454	1323	-17,4%	-9,0%	-24,8%

Kraj	Průměrný počet žáků na SS				Změna		
	1998	2003	2008	2016	98-08	08-16	98-16
Hl. město Praha	293,6	381,0	361,2	341,3	23,0%	-5,5%	16,3%
Středočeský	253,3	329,8	334,4	260,7	32,0%	-22,0%	2,9%
Jihočeský	269,6	353,6	366,9	299,2	36,1%	-18,5%	11,0%
Plzeňský	316,4	435,8	449,7	395,5	42,1%	-12,1%	25,0%
Karlovarský	294,1	345,7	402,6	289,3	36,9%	-28,1%	-1,6%
Ústecký	272,9	351,7	385,9	346,7	41,4%	-10,2%	27,1%
Liberecký	267,8	352,7	399,6	320,4	49,2%	-19,8%	19,6%
Královéhradecký	261,2	339,5	371,6	285,0	42,3%	-23,3%	9,1%
Pardubický	256,8	356,2	345,6	294,3	34,6%	-14,9%	14,6%
Vysočina	263,8	333,9	393,7	342,0	49,2%	-13,1%	29,6%
Jihomoravský	317,4	388,4	438,3	367,5	38,1%	-16,1%	15,8%
Olomoucký	279,2	342,1	363,8	287,2	30,3%	-21,1%	2,9%
Zlínský	288,5	390,1	426,4	352,0	47,8%	-17,4%	22,0%
Moravskoslezský	355,7	451,5	457,5	357,6	28,6%	-21,8%	0,5%
Česká republika	288,3	371,4	390,6	324,2	35,5%	-17,0%	12,5%

Poznámka: Průměrný počet žáků na střední školu byl počítán z vykazovaného počtu žáků ve všech ročnících, včetně žáků nižšího stupně víceletých gymnázií.

Celkově se v letech 1998–2016 zredukoval počet středních škol o jednu čtvrtinu, přičemž redukce proběhla hlavně v období do roku 2008 a v posledních letech pokračovala pozvolněji.

V Praze, Středočeském a Olomouckém kraji byla **redukce nejméně výrazná**, počet škol se snížil ani ne o pětinu (ve Středočeském kraji, díky nárůstu počtu škol v posledních letech, je celkový počet oproti roku 1998 nižší jen o 11 %, v Praze a Olomouckém o 19 %), jedná se o lidnatější kraje. Nicméně v dalších, z hlediska počtu obyvatel významných krajích, byla

redukce výraznější. V Jihomoravském kraji klesl počet škol o jednu třetinu (33 %) a v Moravskoslezském o 23 %, což je téměř čtvrtina původního počtu z roku 1998. V ostatních krajích se pokles držel v rozmezí 20–35%. O čtvrtinu klesl počet škol v Jihočeském a Karlovarském kraji, o třetinu na Vysočině a v krajích Zlínském, Ústeckém, Libereckém a Plzeňském, o pětinu v Královéhradeckém, Pardubickém a zmíněném Olomouckém kraji.

Je však nutno připomenout, že pokles počtu škol neznamenal vždy jejich rušení. Redukce probíhala často **slučováním menších škol** za účelem úspory administrativních nákladů, přičemž vzdělávací nabídka zůstala více méně zachována, zejména pokud odpovídala potřebám regionálního trhu práce. Podíváme-li se na hodnoty uvedené v tabulce 3, vidíme, že k výraznější redukci počtu škol došlo v první části sledovaného období, čili mezi lety 1998–2008. V období let 2008–2016 byla redukce již méně zásadní, snad jen s výjimkou Moravskoslezského kraje, kde však redukce v prvním období nebyla tak výrazná.

Pokles počtu škol se promítl do **nárůstu průměrného počtu žáků na školu**. A to prakticky ve všech krajích, s výjimkou Karlovarského kraje, kde i přes snížení počtu škol došlo k mírnému (2%) poklesu počtu žáků na školu (v období 1998–2016). V krajích, v nichž počet škol klesl nejvýrazněji (o třetinu), vzrostly výrazně i počty žáků na školu, alespoň o pětinu původního průměrného počtu z roku 1998 (s výjimkou Jihomoravského kraje, kde byl nárůst jen 16 %). V krajích, kde byla redukce menší, vzrostl počet žáků na školu mírněji.

Tato zmíněná celková změna v počtu žáků na školu v roce 2016 oproti 1998 však zahrnuje dvě zcela protichůdná období. V první polovině sledovaného období, čili v letech 1998–2008, se počet žáků na školu výrazně zvýšil ve všech krajích. V následném období, po roce 2008, však zapůsobil demografický pokles počtu žáků a při porovnání let 2016 a 2008 v tabulce 3 tak vidíme snížení počtu žáků na školu. Situace, kdy střední školy měly průměrně okolo 400 žáků, byla tedy jen přechodným obdobím a nepříznivý demografický vývoj nás postupně vrací do situace, kdy mají školy průměrně jen 300 žáků. Příští první ročníky budou sice početnější, v průměrném počtu žáků na školu se to ale promítne jen nevýrazně.

3.3 Struktura středních škol podle počtu žáků

Počty žáků vstupujících do 1. ročníků **středních škol** se rok od roku snižovaly. Nejvýraznější pokles, jak již bylo zmíněno výše, nastal po roce 2008. Zatímco v roce 2008 vstupovalo do prvních ročníků středních škol celkem 131 725 žáků, v roce 2016 to bylo jen 99 610. Jak veřejné, tak i soukromé školy zaznamenaly v období 2008–2016 stejný procentuální pokles průměrného počtu žáků, čili stejný průměrný pokles velikosti školy (o 17,5 %).

U **církevních** škol byl pokles pouze 2,6 %, což si lze vysvětlit rostoucí oblibou a prestiží církevních škol u určité skupiny rodičů. Církevní školy si v poslední době výrazně upevnily pozici na vzdělávacím trhu. Jejich počet je však v porovnání se soukromými a veřejnými školami velmi nízký, specializují se na určité segmenty. Jejich vzdělávací nabídka pokrývá pouze několik skupin oborů vzdělání, a to gymnázium, pedagogiku, pečovatelství, zdravotnictví, sociální a veřejnosprávní činnost, ekologie, obory kuchař-číšník, cukrář a praktická škola a konzervatoř. Vznik čtyř nových církevních škol během uplynulých osmi let se v datech projevil díky jejich nízkému celkovému počtu velmi výrazně.

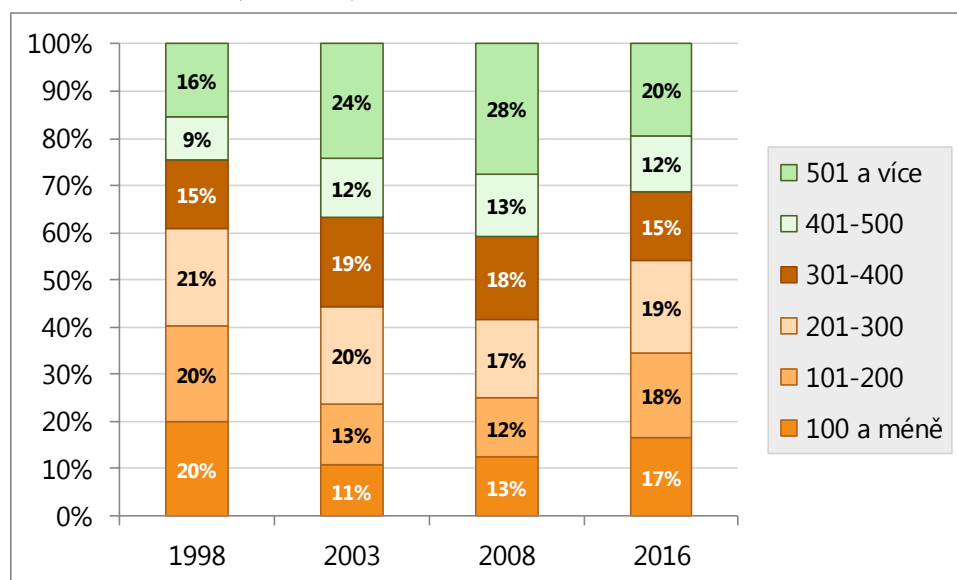
Průměrný počet žáků na jednu střední školu a jeho změny během let 1998–2008 odkrývají trend spojený s optimalizací, a to zvětšování velikosti středních škol podle počtu žáků. Stalo se tak navzdory snižujícímu se počtu dětí vycházejících ze základních škol. Hlavním důvodem bylo slučování dvou a více škol pod jedno ředitelství a tedy pod jednu střední školu. Nelze však pominout i vliv mírného zvyšování podílu žáků v maturitních oborech, které jsou 4leté, a snižování podílu oborů poskytujících výuční list, které jsou většinou tříleté. Navíc u učebních oborů docházelo k minimalizaci oborů dvouletých. V roce 2016 se průměrný počet žáků na školu opět snížil, a to především vlivem demografického poklesu.

Zmíněné změny v podrobnějším pohledu přibližují následující tabulky a grafy zobrazující strukturu středních škol podle jejich celkového počtu žáků. Zatímco ve školním roce 1998/99 vyučovalo 300 žáků a méně přibližně 61 % středních škol, ve školním roce 2003/04 už tento podíl činil 44 % a v roce 2008/09 jen 42 %. Následně se však zvyšoval na 54 % v roce 2016/17.

Největší redukce se dotýkala středních škol do 200 žáků, kde se mezi lety 1998–2008 jejich počet snížil o 49 % ze 708 středních škol na 362. V současnosti je však menších škol opět více, a to 457 v roce 2016. Jejich podíl mezi všemi středními školami klesal ze 40 % ve školním roce 1998/99 na 25 % ve školním roce 2008/09, ale pak opět vzrostl na 35 % v roce 2016/17.

Demografický pokles počtu žáků se v letech 2008–2016 projevil zmenšením průměrné velikosti škol. Došlo ke snížení počtu velkých škol a zvýšení počtu škol menších. Zatímco počet škol s maximálně 300 žáky se mezi lety 2008 a 2016 zvýšil, větších škol (301 a více žáků) v posledních letech ubylo. Velké školy s 501 a více žáky tvoří v současnosti jednu pětinu (258 středních škol).

Obrázek 2: Struktura středních škol podle celkového počtu žáků ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Porovnáme-li vývoj absolutního počtu velkých škol v tabulce, vidíme, že přes dočasný silný nárůst počtu škol s 401 a více žáky v letech 1998–2008 se v posledních letech jejich počet opět snížil, a to dokonce na hodnoty mírně nižší než v roce 1998/99.

Tabulka 4: Počet středních škol podle velikosti ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 a jeho změny

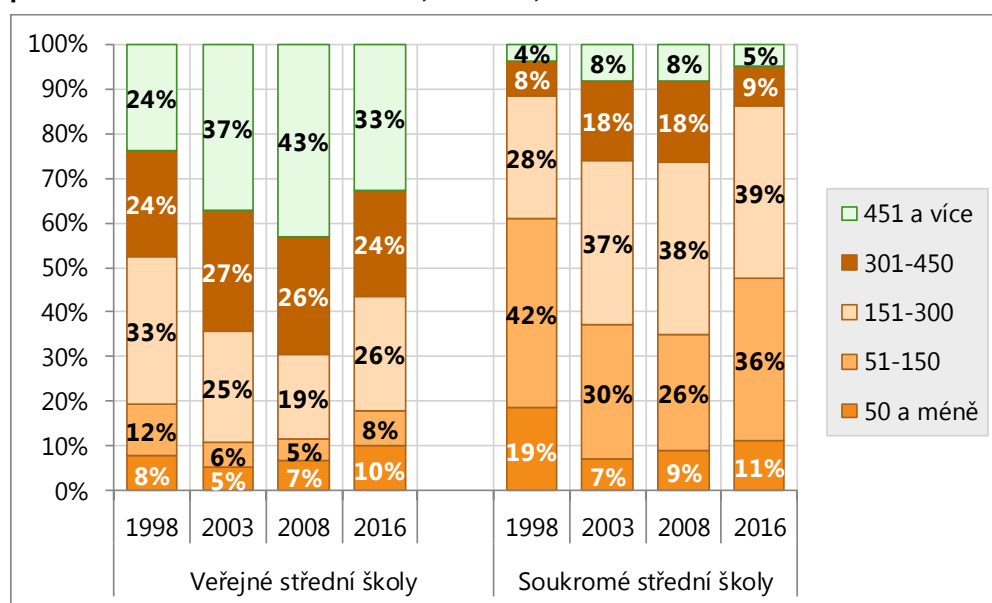
Velikost SŠ	1998	2003	2008	2016	Změna		
					1998-2008	2008-2016	1998-2016
100 a méně	354	170	183	221	-48,3%	20,8%	-37,6%
101-200	354	202	179	236	-49,4%	31,8%	-33,3%
201-300	363	319	242	257	-33,3%	6,2%	-29,2%
301-400	257	297	256	196	-0,4%	-23,4%	-23,7%
401-500	159	195	194	155	22,0%	-20,1%	-2,5%
501 a více	273	379	400	258	46,5%	-35,5%	-5,5%
Celkem	1760	1562	1454	1323	-17,4%	-9,0%	-24,8%

Následující obrázek přináší porovnání struktury středních škol podle velikosti mezi veřejnými a soukromými školami. Zatímco nadpoloviční většina veřejných škol má více než 300 žáků, mezi soukromými školami výrazně převažují menší školy s nižším počtem žáků.

V současné době je rozložení **soukromých** škol podle velikosti obdobné jako na konci devadesátých let, ovšem s tím rozdílem, že podíl škol se 151–300 žáky vzrostl na úkor snížení podílu škol s méně než 150 žáky. V průběhu optimalizace sítě veřejných škol i v důsledku demografického poklesu se zmenšoval i celkový počet soukromých škol, ovšem s tím, že menších soukromých škol výrazně ubývalo, ale naopak větších přibýlo. Proměna struktury soukromých škol podle velikosti, měřené počtem žáků, v letech 1998–2016 je patrná z obrázku.

Veřejné školy se v období optimalizace v mnoha případech slučovaly pod jedno ředitelství, a proto v obrázku vidíme výrazný nárůst počtů veřejných škol s vyššími počty žáků. V letech 2008–2016 se však zvětšování škol zastavilo a demografickým poklesem se struktura veřejných škol podle velikosti vrací k hodnotám obdobným jako na sklonku 90. let s tím rozdílem, že větší školy zatím ještě stále zaujímají vysoký podíl.

Obrázek 3: Struktura veřejných a soukromých středních škol podle celkového počtu žáků ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Následující tabulka podrobně ukazuje počty veřejných a soukromých škol podle velikosti v jednotlivých sledovaných letech a jejich změnu během období školské reformy a po jejím zavedení v období let 2008-2016, kdy již došlo k ustálení změn, které přinesla změna soustavy oborů vzdělání. Změnový sloupeček dokresluje a potvrzuje situaci, která byla patrná již v předchozím grafu, a to nárůst počtu menších a snížení počtu větších škol. Platí to jak pro veřejné, tak i soukromé školy, snad jen s tím rozdílem, že veřejných škol s počtem žáků v rozsahu 151–300 v uplynulých 8 letech výrazně přibýlo, zatímco soukromých škol této velikosti je dnes o desetinu méně než v roce 2008, čili přibližně stejně jako v roce 2003.

Tabulka 5: Počet veřejných a soukromých středních škol podle velikosti ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Velikost SŠ	Veřejné školy				Změna		Soukromé školy				Změna	
	1998	2003	2008	2016	'98-'08	'08-'16	1998	2003	2008	2016	'98-'08	'08-'16
50 a méně	104	64	73	99	-29,8%	35,6%	72	22	30	33	-58,3%	10,0%
51-150	157	67	52	79	-66,9%	51,9%	165	94	88	108	-46,7%	22,7%
151-300	437	301	205	252	-53,1%	22,9%	107	115	129	114	20,6%	-11,6%
301-450	319	330	284	233	-11,0%	-18,0%	30	55	61	27	103,3%	-55,7%
451 a více	318	451	466	322	46,5%	-30,9%	15	26	28	14	86,7%	-50,0%
Celkem	1335	1213	1080	985	-19,1%	-8,8%	389	312	336	296	-13,6%	-11,9%

3.4 Struktura středních škol z pohledu realizované kategorie vzdělání

Střední školy nejsou z pohledu realizované vzdělávací nabídky homogenní. Liší se samozřejmě strukturou vyučovaných oborů i kategorií vzdělání. Před rokem 2004 se podle tehdejšího školského zákona rozlišovaly v oblasti středního školství školy na učiliště, střední odborná učiliště, gymnázia, střední odborné školy a speciální školy, přitom konzervatoře se řadily mezi specifický typ středních odborných škol. Pro každý z těchto druhů škol byla stanovena soustava oborů, jež mohly školy nabízet a vyučovat. V současnosti však toto členění neplatí a škola může realizovat jakýkoli obor vzdělání uveřejněný v aktuálním nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, pokud je jí obor zapsán do školského rejstříku.

Školský zákon rozlišuje **tři stupně středního vzdělávání** (ty jsou nařízením vlády dále rozčleněné na kategorie určené písmenem v kódu oboru): střední vzdělání (C, J, D), střední vzdělání s výučním listem (E, H) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (M, L/0 s odborným výcvikem, gymnaziální K, L/5 nástavbové, Nk resp. P konzervatoř).

Tabulka 6 uvádí počty škol, realizujících **alespoň jeden obor příslušné kategorie**, v členění podle zřizovatele. Řada škol vyučuje obory několika kategorií vzdělání, takže sloupcový součet přesahuje celkový skutečný počet středních škol v ČR.

Tabulka 7 uvádí **procentuální změnu počtu škol** vyučujících obory příslušné kategorie mezi lety 1998–2008, 2008–2016 a celkovou změnu za sledované období 1998–2016. Z tabulky například vidíme, že v kategoriích C+J+D se školy začaly znovu výrazněji realizovat po roce 2008, a v procentuálním vyjádření dokonce soukromé školy intenzivněji než veřejné. Absolutní počty však ukazují, že v rámci škol, které nově začaly nabízet tyto obory, tvoří větší počet veřejné školy.

Na poli nabídky **učebních** oborů v uplynulých osmi letech pokračoval úbytek veřejných škol, ale přibýly školy soukromé. Celkově od roku 1998 se však počty soukromých i veřejných škol nabízejících učební obory značně snížily.

Nabídka **gymnaziálních** oborů na veřejných školách se zredukovala jen nepatrně (celkem o 2,1 %). Kapacitu oboru, či jinak řečeno počet žáků, které veřejná škola smí pro příslušný školní rok do oboru gymnázium přijmout, určuje zřizovatel školy. V případě veřejných škol tedy nejčastěji kraj (školský odbor krajského úřadu), popřípadě obec (je-li zřizovatelem). Soukromé školy se do gymnaziálního vzdělávání intenzivně zapojovaly v letech 1998–2008 (+ 24,2 %), nicméně v uplynulých osmi letech se i jejich nabídka snížila (o 15,6 %). Tato statistika však vypovídá pouze o šíři realizované vzdělávací nabídky, nikoli o počtech a naplněnosti tříd.

Na rozdíl od vzdělávací nabídky gymnaziálních oborů se nabídka ostatních **čtyřletých maturitních** oborů zredukovala poměrně výrazně. Škol, které realizovaly tyto obory, v průběhu sledovaných období postupně ubývalo, a to celkově o pětinu (1998–2016).

Ještě více se zredukoval počet škol nabízejících **nástavbové vzdělávání**, a to především v případě veřejných škol, jejichž počet klesl téměř na polovinu. Soukromých škol realizujících výuku nástavbových oborů ubylo především v nedávno uplynulých osmi letech, celkově jich teď působí skoro o čtvrtinu méně než v roce 1998.

Co se prakticky nezměnilo, je počet škol nabízejících **konzervatorní** obory. Zde přibýla pouze jedna církevní škola a vzhledem k nízkému počtu konzervatoří vychýlila celkovou hodnotu skoro o šest procent. Církevní školy rozšířily svou nabídku i o učební obory, díky vzniku oboru Ošetřovatel (53-41-H/002). A k poměrně známému faktu dále patří, že církevní školy hrají neopomenutelnou roli při poskytování stupně středního vzdělání v kategorii C+D+J, bez výučního listu. Jejich zastoupení je, i přes jejich celkově nízký počet, v uvedené kategorii

poměrně silné (v porovnání se zastoupením veřejných a soukromých škol). V neposlední řadě je nutno zmínit působnost soukromých škol v gymnaziálním vzdělávání, které realizuje polovina z nich.

Tabulka 6: Počet středních škol vyučujících alespoň jeden obor dané kategorie vzdělání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Kategorie vzdělání	Celkem SS				Veřejné SS				Soukromé SS			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
C+D+J	165	123	111	140	143	104	95	112	15	11	11	18
E+H	679	606	540	516	575	517	449	419	103	88	86	91
K	358	348	377	359	280	278	280	274	62	52	77	65
L0+M	1008	923	916	795	746	704	671	578	248	207	234	204
L5	592	476	443	345	457	361	314	239	134	114	128	104
Nk	17	17	18	18	13	14	13	13	3	2	3	3
Celkem SS	1760	1562	1454	1323	1335	1213	1080	985	389	312	336	296

Tabulka 7: Změna počtu středních škol vyučujících alespoň jeden obor dané kategorie vzdělání mezi šk. roky 2008/09 a 1998/99 a 2008 a 2016

Kategorie vzdělání	Změna 1998-2008			Změna 2008-2016			Změna 1998-2016		
	Celkem	Veřejné	Soukr.	Celkem	Veřejné	Soukr.	Celkem	Veřejné	Soukr.
C+D+J	-32,7%	-33,6%	-26,7%	26,1%	17,9%	63,6%	-15,2%	-21,7%	20,0%
E+H	-20,5%	-21,9%	-16,5%	-4,4%	-6,7%	5,8%	-24,0%	-27,1%	-11,7%
K	5,3%	0,0%	24,2%	-4,8%	-2,1%	-15,6%	0,3%	-2,1%	4,8%
L0+M	-9,1%	-10,1%	-5,6%	-13,2%	-13,9%	-12,8%	-21,1%	-22,5%	-17,7%
L5	-25,2%	-31,3%	-4,5%	-22,1%	-23,9%	-18,8%	-41,7%	-47,7%	-22,4%
Nk	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%
Celkem SS	-17,4%	-19,1%	-13,6%	-9,0%	-8,8%	-11,9%	-24,8%	-26,2%	-23,9%

Z následující tabulky je na první pohled patrné, že **soukromé** školy se v mnohem větší míře soustředí na maturitní obory. Je to dáno zákonem trhu a současnou situací, kdy zůstávají nenaplněné i některé učební obory veřejných škol, na nichž je studium zdarma.

Soukromé školy také ve větší míře než školy veřejné nabízejí nástavbové studium po vyučení. A to převážně ve skupině 64 Podnikání v oboru. Roli může hrát i fakt, že z pohledu vybavenosti laboratoří a učeben jsou nástavbové obory skupiny 64 spolu s gymnaziálními obory méně finančně náročné než výuka odborného vzdělávání v učebních oborech, vyžadující moderní vybavení dílen. Výjimku samozřejmě tvoří soukromé školy zřízené velkými podniky v regionu, jejichž přístup k nejmodernějším technologiím je na velice dobré úrovni.

V gymnaziálních oborech se však soukromé školy realizují v poněkud menší míře než veřejné, a to především z toho důvodu, že v povědomí rodičovské veřejnosti (a tudíž poptávkové strany trhu) jsou zatím veřejná gymnázia spojována s vyšší kvalitou vzdělávání a tradičním přístupem; soukromá gymnázia mají až na výjimky nižší prestiž. Jejich zlatý věk proběhl v letech 1998–2008, kdy se počet soukromých škol nabízejících gymnaziální vzdělávání o čtvrtinu zvýšil, hnán poptávkou trhu a nízkou kapacitou veřejných škol. V uplynulých osmi letech však některá soukromá gymnázia s nižší prestiží svou pozici na trhu ztratila. Tomu nasvědčuje úbytek soukromých škol, realizujících gymnaziální vzdělávání v roce 2016 oproti roku 2008. Zde sehrálo důležitou úlohu zvýšení dostupnosti (výrazným úbytkem 15letých po roce 2008) nepřilíš zredukované sítě veřejných škol nabízejících gymnaziální vzdělávání. Detailní rozložení působnosti soukromých a veřejných škol v jednotlivých skupinách oborů bude předmětem subkapitoly 3.5.

Pokud jde o **proměny** v působení soukromých a veřejných škol v jednotlivých kategoriích vzdělávání průběhu sledovaných let, vidíme u soukromých škol výrazný nárůst realizované nabídky v kategorii učebních oborů. Zde se pravděpodobně začal projevit vliv zvýšené poptávky významných tržních hráčů po určitých profesích. Absolventi totiž disponují čerstvými znalostmi a novými nápady, což je zvýhodňuje oproti již téměř vyčerpané zásobě starších disponibilních uchazečů o zaměstnání v příslušných profesích.

Naproti tomu v nástavbovém vzdělávání se zájemci o vzdělávání pravděpodobně obávají nerentability vynaložených prostředků (čas věnovaný studiu, případně školné) v případě neúspěchu u státní maturity. Pokles realizované nabídky nástavbových oborů se v roce 2016 projevil jak u soukromých, tak u veřejných škol. Vzhledem k tomu, že hospodářská krize zasáhla ekonomiku až na podzim roku 2008, lze její vliv z vyvozovaných závěrů vyloučit. Krédo raději dále studovat (v nástavbě), než být nezaměstnaný, motivovala k účasti ve vzdělávání až školní ročník realizovaný v roce 2009/10. Odezva vzdělávací nabídky ve smyslu rozšíření působnosti o další kategorii vzdělání (L5) v reakci na toto krédo mladé generace byla v pokrizových letech rovněž zanedbatelná. V současnosti se školy potýkají s poklesem zájmu o nástavbové obory, který jednoznačně souvisí především se zavedením státní maturitní zkoušky.

Tabulka 8: Podíl škol vyučujících alespoň jeden obor dané kategorie vzdělání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Kategorie vzdělání	Celkem SS				Veřejné SS				Soukromé SS			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
C+D+J	9,4%	7,9%	7,6%	10,6%	10,7%	8,6%	8,8%	11,4%	3,9%	3,5%	3,3%	6,1%
E+H	38,6%	38,8%	37,1%	39,0%	43,1%	42,6%	41,6%	42,5%	26,5%	28,2%	25,6%	30,7%
K	20,3%	22,3%	25,9%	27,1%	21,0%	22,9%	25,9%	27,8%	15,9%	16,7%	22,9%	22,0%
L0+M	57,3%	59,1%	63,0%	60,1%	55,9%	58,0%	62,1%	58,7%	63,8%	66,3%	69,6%	68,9%
L5	33,6%	30,5%	30,5%	26,1%	34,2%	29,8%	29,1%	24,3%	34,4%	36,5%	38,1%	35,1%
Nk	1,0%	1,1%	1,2%	1,4%	1,0%	1,2%	1,2%	1,3%	0,8%	0,6%	0,9%	1,0%

Poznámka: Některé střední školy vyučují obory vzdělání z více kategorií vzdělání, proto součet údajů ve sloupcích není 100%.

3.5 Struktura středních škol z pohledu realizované skupiny oborů vzdělání

Dalším kritériem, podle něhož lze sledovat soustavu středních škol a jejich realizovanou vzdělávací nabídku, jsou **skupiny oborů vzdělání**. Tabulky 9 a 10 uvádějí počty škol, které mají v některém ročníku žáky v oboru příslušné skupiny. V tabulkách je uveden také podíl z celkového počtu škol. Ten udává, kolik procent z celkového počtu škol se věnuje výuce oborů příslušné skupiny. Nerozlišujeme zde kategorii a stupeň vzdělání. Tabulka 9 uvádí celkové počty za **všechny školy** bez rozlišení zřizovatele. Tabulka 10 se věnuje **soukromým školám** a i celkové podíly jsou počítány z celkového počtu soukromých škol.

Hodnoty za **veřejné školy** jsou uvedeny detailně pouze v příloze, neboť trendem a změnami kopírují (vzhledem k jejich převaze v síti škol) celkový trend.

Církevním školám se rovněž budeme podrobně věnovat pouze v příloze, kde uvádíme detailní hodnoty ve stejné struktuře jako pro ostatní typy škol. Církevní školy zajišťovaly výuku pouze ve třetině skupin oborů vzdělání, přičemž zobecněně lze říci, že se církevní školy soustředí spíše na obory zaměřené na péči o ostatní než řemeslnou či průmyslovou výrobu. Nejvíce církevních škol se soustředí na gymnaziální obory, praktickou školu a lycea (zdravotnické a pedagogické), učitelství a ošetřovatelství. Malá část církevních škol vzdělává ještě ve skupině ekologie a ochrana životního prostředí, gastronomie, veřejná správa a hudba a zpěv na konzervatoři.

Nejprve se podívejme na souhrn za všechny školy, hodnoty jsou uvedeny v tabulce 9.

Změna soustavy oborů vzdělání s sebou přinesla vznik nové skupiny číslo 18 Informatické obory. Sem byl zařazen středoškolský obor Informační technologie, který je zakončen maturitní zkouškou a spadá do kategorie M. V roce 2016/17 ho vyučovala téměř desetina škol. Se vznikem této skupiny přímo souvisí úbytek škol nabízejících obory skupiny elektrotechnika mezi lety 2008–2016. Informatické obory byly z elektrotechnických vyňaty a zařazeny do samostatné nové skupiny. Změnou v soustavě oborů si lze vysvětlit i nárůst podílu škol nabízejících speciální a interdisciplinární obory. Jejich podíl byl v roce 2008 několikanásobně vyšší než v letech 2003 a 1998, přičemž v roce 2016 si už držel stabilní pozici.

V hodnotách za jednotlivé roky je patrný postupný nárůst počtu škol věnujících se výuce pedagogických oborů a oborů sociální péče, a to od počátku devadesátých let. Ve skupině pedagogika, učitelství a sociální činnost realizuje v roce 2016 vzdělávání dvojnásobný počet škol, oproti roku 2008. Hlavním důvodem je zavedení povinné docházky předškoláků, kladoucí zvýšené personální nároky na mateřské školy – a tudíž nárůst zájmu o vzdělávání v oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika ve zkráceném studiu nebo v jiné než denní formě. Druhým důvodem je změna požadavku na asistenty pedagoga, kterým dříve stačilo základní vzdělání, nyní je však požadováno minimálně středoškolské maturitní. Reakcí vzdělávacího trhu bylo zavedení zkráceného studia připravujícího pro tyto profese mimo jiné i na školách, které dříve neměly pedagogické obory v nabídce. Společenská potřebnost této profese získala podporu ze strany škol a počty studujících jsou vysoké, a to především ve zkrácené, ale i v jiné formě vzdělávání. V hojně míře se zde zapojují i soukromé školy, protože výuka těchto oborů není tak náročná na specifické vybavení (stroje, technologie a materiály).

Nárůst počtu škol nabízejících obory skupiny právní a veřejnosprávní činnost má na svědomí vysoká poptávka z řad zájemců o vzdělávání, na kterou poměrně pružně zareagovaly soukromé školy. Důvody budou opět souviset s nízkonákladovostí výuky. Menší angažovanost soukromých středních škol v nabídce technických oborů spočívá ale také v tom, že v těchto oborech je velká nabídka veřejných škol a žáci nemají důvod volit nákladnější variantu studia na soukromé škole.

Nejhojněji jsou středními školami vyučovány obory gymnaziální (27,1 %, skupina 79 Obecná příprava), obory lyceí různého zaměření (21,1 %, skupina 78 Obecně odborná příprava), dále obory strojírenské, gastronomické, ekonomické a podnikání v oboru, (zmíněné skupiny nabízí téměř pětina škol). Dále jsou hojně realizovány obory elektrotechnické, stavební a zemědělské (nabízí je přibližně 13 % škol). V pořadí podle frekventovanosti následují obory skupin Pedagogika, učitelství a sociální práce (11 % škol), Obchod, Osobní a provozní služby, Umění a užité umění, nově vzniklá skupina Informatické obory, dále následují obory skupin Potravinářství a potravinářská chemie a Zpracování dřeva a hudebních nástrojů (každou nabízí zhruba 9 % škol).

Při celkovém pohledu na podíly škol nabízejících obory jednotlivých skupin by se dalo říci, že školy v největší míře realizují výuku v takových skupinách vzdělání, které trh práce nejvíce potřebuje. V tomto ohledu navíc nevadí, že údaje v tabulce nejsou rozlišeny podle stupně vzdělání. Ba naopak, díky tomuto souhrnnému seskupení vidíme, že vzdělávací nabídka respektuje potřeby trhu práce. V médiích se často objevuje názor, že chybějí řemeslníci a vyučení technici, ale zároveň stále častěji slyšíme o požadavcích průmyslu 4.0 a proměně profesí, které budou klást větší nároky na kreativitu a měkké dovednosti a tím vytvářet tlak na vyšší stupeň vzdělání pracovníků. Čili stále častěji se objevují názory, že pro průmysl 4.0 bude maturitní vzdělání a analytičtější a kreativnější schopnost uvažování potřebnější ve větší míře než dnes. Zároveň je zapotřebí zmínit, že o technické učební obory je ze stran žáků stabilní zájem, a to i navzdory demografickému poklesu; a tak pokud jde o vzdělanostní strukturu žáků, jsou nynější požadavky trhu práce vzdělávacím systémem naplňovány. Často diskutovanou otázkou je kvalita žáků a snižující se nároky škol na přijímané žáky. Větší dostupnost studia

na maturitní úrovni oproti dřívějším silným populačním ročníkům bývá spatřována jako důvod snižujících se studijních předpokladů žáků vstupujících do učebních oborů. Nicméně poměr žáků vstupujících do maturitních a do učebních oborů rovněž zůstává již řadu let poměrně stabilní a studie zaměřené na vzdělanost žáků základních škol zatím neprokázaly snižující se kvalitu žáků jednoznačně.

Tabulka 9: Počet a podíl škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů vzdělání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Celkem SS							
	Počty				Podíly			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	7	4	0	0	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	18	22	31	32	1,0%	1,4%	2,1%	2,4%
18 Informatické obory	0	0	0	123	0,0%	0,0%	0,0%	9,3%
21 Hornictví, hutn. a slév.	18	14	12	10	1,0%	0,9%	0,8%	0,8%
23 Strojírenství a str. výr.	366	316	282	269	20,8%	20,2%	19,4%	20,3%
26 Elektr., telekom. a VT	253	237	222	181	14,4%	15,2%	15,3%	13,7%
28 Tech. chemie a ch. sil.	53	39	32	33	3,0%	2,5%	2,2%	2,5%
29 Potravinářství a p. ch.	117	120	107	120	6,6%	7,7%	7,4%	9,1%
31 Text. výr. a oděvnictví	164	147	96	36	9,3%	9,4%	6,6%	2,7%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	22	16	8	9	1,3%	1,0%	0,6%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	170	153	135	118	9,7%	9,8%	9,3%	8,9%
34 Polygrafie a další	27	30	32	34	1,5%	1,9%	2,2%	2,6%
36 Stavebnictví, g. a k.	231	203	187	176	13,1%	13,0%	12,9%	13,3%
37 Doprava a spoje	43	44	44	35	2,4%	2,8%	3,0%	2,6%
39 Spec. a interd. obory	4	11	60	64	0,2%	0,7%	4,1%	4,8%
41 Zemědělství a lesn.	214	199	178	173	12,2%	12,7%	12,2%	13,1%
43 Veterinářství a v. p.	3	5	6	14	0,2%	0,3%	0,4%	1,1%
53 Zdravotnictví	70	70	67	82	4,0%	4,5%	4,6%	6,2%
61 Filozofie, teologie	3	0	0	0	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	370	282	256	253	21,0%	18,1%	17,6%	19,1%
64 Podnikání v ob.	455	302	327	240	25,9%	19,3%	22,5%	18,1%
65 Gastron., hotel. a tur.	279	272	270	258	15,9%	17,4%	18,6%	19,5%
66 Obchod	158	155	157	130	9,0%	9,9%	10,8%	9,8%
68 Právní a veřejn. činn.	59	61	69	92	3,4%	3,9%	4,7%	7,0%
69 Osobní a prov. sl.	128	132	148	124	7,3%	8,5%	10,2%	9,4%
72 Public., knihov. a inf.	3	7	11	11	0,2%	0,4%	0,8%	0,8%
75 Pedag., učitel. a soc. p.	45	63	76	145	2,6%	4,0%	5,2%	11,0%
78 Obecně odborná př.	291	194	331	279	16,5%	12,4%	22,8%	21,1%
79 Obecná příprava - Gymnázia	358	348	377	359	20,3%	22,3%	25,9%	27,1%
82 Umění a užité umění	87	95	110	126	4,9%	6,1%	7,6%	9,5%
Celkem	1760	1562	1454	1323	100%	100%	100%	100%

Poznámka: Úplné názvy skupin oborů vzdělání jsou uvedeny v příloze.

Tabulka 10 se věnuje **soukromým školám** a ukazuje počty a podíly soukromých škol vyučujících alespoň jeden obor příslušné skupiny oborů vzdělání. Hodnoty odpovídají školním rokům 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17.

Soukromé školy se v porovnání s ostatními typy škol soustředí ve větší míře na výuku ve skupinách ekonomika a administrativa, podnikání v oboru, gastronomie a hotelnictví a turismus. V těchto skupinách nejenže realizuje výuku velká část soukromých škol, ale podíl

škol soustředících se na tyto skupiny je v případě soukromých škol výrazně vyšší než v celkovém pohledu za všechny školy.

Podíl soukromých škol nabízejících gymnaziální vzdělávání je rovněž vysoký, nicméně nevybočuje při porovnání s rozvrstvením celkové nabídky všech škol.

Soukromé školy se také více než ostatní věnují výuce ve skupinách právní a veřejnosprávní činnosti a osobní a provozní služby a uměleckých oborech, po nichž je z řad zájemců o vzdělávání tradičně vysoká poptávka.

Naopak výrazně méně v porovnání s celkovými hodnotami za všechny typy středních škol se soukromé školy zabývají výukou strojírenských oborů, zemědělských, elektrotechnických a stavebních a výukou v lyceích. Pravděpodobným důvodem bude vysoká finanční náročnost zajištění výuky na moderní high-tech úrovni a dostatečná nabídka veřejných škol.

Tabulka 10: Počet a podíl soukromých škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Soukromé SS							
	Počty				Podíly			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	2	1	1	1	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%
18 Informatické obory	0	0	0	27	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%
21 Hornictví, hutn. a slév.	2	1	0	2	0,5%	0,3%	0,0%	0,7%
23 Strojírenství a str. výr.	38	23	23	24	9,8%	7,4%	6,8%	8,1%
26 Elektr., telekom. a VT	22	23	29	17	5,7%	7,4%	8,6%	5,7%
28 Tech. chemie a ch. sil.	10	5	3	3	2,6%	1,6%	0,9%	1,0%
29 Potravinářství a p. ch.	16	12	9	10	4,1%	3,8%	2,7%	3,4%
31 Text. výr. a oděvnictví	16	14	10	5	4,1%	4,5%	3,0%	1,7%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	3	2	2	2	0,8%	0,6%	0,6%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	24	18	14	11	6,2%	5,8%	4,2%	3,7%
34 Polygrafie a další	3	5	5	7	0,8%	1,6%	1,5%	2,4%
36 Stavebnictví, g. a k.	21	14	13	16	5,4%	4,5%	3,9%	5,4%
37 Doprava a spoje	4	3	4	5	1,0%	1,0%	1,2%	1,7%
39 Spec. a interd. obory	0	0	2	7	0,0%	0,0%	0,6%	2,4%
41 Zemědělství a lesn.	10	9	11	12	2,6%	2,9%	3,3%	4,1%
43 Veterinářství a v. p.	0	1	1	1	0,0%	0,3%	0,3%	0,3%
53 Zdravotnictví	5	5	4	8	1,3%	1,6%	1,2%	2,7%
61 Filozofie, teologie	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	148	97	91	83	38,0%	31,1%	27,1%	28,0%
64 Podnikání v ob.	85	72	92	75	21,9%	23,1%	27,4%	25,3%
65 Gastron., hotel. a tur.	70	66	71	65	18,0%	21,2%	21,1%	22,0%
66 Obchod	36	28	25	23	9,3%	9,0%	7,4%	7,8%
68 Právní a veřejn. činn.	25	26	32	39	6,4%	8,3%	9,5%	13,2%
69 Osobní a prov. sl.	20	28	30	37	5,1%	9,0%	8,9%	12,5%
72 Public., knihov. a inf.	0	3	3	0	0,0%	1,0%	0,9%	0,0%
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	8	10	10	28	2,1%	3,2%	3,0%	9,5%
78 Obecně odborná př.	32	23	37	33	8,2%	7,4%	11,0%	11,1%
79 Obecná příprava - Gymnázia	62	52	77	65	15,9%	16,7%	22,9%	22,0%
82 Umění a užité umění	22	21	29	38	5,7%	6,7%	8,6%	12,8%
Celkem	389	312	336	296	100%	100%	100%	100%

Poznámka: Úplné názvy skupin oborů vzdělání jsou uvedeny v příloze.

Slučování menších středních škol vedlo ke **zvýšení pestrosti vzdělávací nabídky** v jednotlivých školách. Optimalizací sítě škol se tedy rozšiřoval i záběr jednotlivých škol z hlediska skupin oborů vzdělání, které svou nabídkou pokrývaly. Z tabulek 11 a 12 vidíme, že počet i podíl škol, které by nabízely obory pouze jediné skupiny, klesá. Ve sledovaných letech v období 1998–2016 rostl počet i podíl středních škol nabízejících obory dvou různých skupin oborů, a ještě výrazněji rostl počet a podíl škol se vzdělávací nabídkou v rozsahu 6 a více různých skupin oborů vzdělání.

Svou nabídku v průběhu zmiňovaných let rozšiřovaly také církevní a soukromé školy. Církevní školy však, jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, realizují pouze několik málo skupin oborů. V nabídce církevní školy si tak lze vybírat většinou jen z 1-3 skupin oborů vzdělání.

I přes zmíněné trendy převažují v síti škol takové, které realizují obory pouze jedné skupiny oborů vzdělání (43 % celkově). Následují školy nabízející obory ze dvou různých skupin, je jich zhruba pětina. Na 13 % škol se vyučují obory ze tří různých skupin a stejné procento škol vyučuje 6 a více skupin oborů.

Tabulka 11: Počet škol vyučujících daný počet různých skupin oborů vzdělání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Počet skupin oborů vzdělání	Celkem SS				Veřejné SS				Soukromé SS				Církevní SS			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
1	892	781	650	565	624	562	432	394	241	189	187	144	27	30	31	27
2	285	278	282	250	204	212	202	164	74	60	75	74	7	6	5	12
3	217	194	175	168	178	161	135	137	38	32	38	28	1	1	2	3
4	150	114	129	106	131	100	110	84	18	14	19	22	1	0	0	0
5	93	91	85	71	87	83	78	61	6	8	7	10	0	0	0	0
6 a více	123	104	133	163	111	95	123	145	12	9	10	18	0	0	0	0
Celkem	1760	1562	1454	1323	1335	1213	1080	985	389	312	336	296	36	37	38	42

Tabulka 12: Podíl škol vyučujících daný počet různých skupin oborů vzdělání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Počet skupin oborů vzdělání	Celkem SS				Veřejné SS				Soukromé SS				Církevní SS			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
1	51%	50%	45%	43%	47%	46%	40%	40%	62%	61%	56%	49%	75%	81%	82%	64%
2	16%	18%	19%	19%	15%	17%	19%	17%	19%	19%	22%	25%	19%	16%	13%	29%
3	12%	12%	12%	13%	13%	13%	13%	14%	10%	10%	11%	9%	3%	3%	5%	7%
4	9%	7%	9%	8%	10%	8%	10%	9%	5%	4%	6%	7%	3%	0%	0%	0%
5	5%	6%	6%	5%	7%	7%	7%	6%	2%	3%	2%	3%	0%	0%	0%	0%
6 a více	7%	7%	9%	12%	8%	8%	11%	15%	3%	3%	3%	6%	0%	0%	0%	0%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Největší počty skupin oborů v roce 2016/17, a to 15 různých skupin, vyučovala Soukromá SOŠ a Soukromé SOU BEAN, s.r.o., Českobrodská 32a, Praha 9, a to z učebních oborů převážně technické a z maturitních oborů především obory orientované na ekonomiku a pedagogiku. Další dvě školy s nejširší nabídkou vyučovaly obory ze 13 různých skupin oborů. Byly to SŠ technická, gastronomická a automobilní, Pražská 10, Chomutov a Integrovaná střední škola Cheb, Obrněné brigády 6, Cheb. Nabídky obou škol byly širokospektré, zahrnující technické i netechnické převážně učební, ale i maturitní obory.

Kapitola 3.5 se věnovala struktuře škol z pohledu realizovaných skupin oborů vzdělání, bez rozlišení, jaký stupeň vzdělání v rámci těchto skupin školy poskytují. Ne vždy školy v rámci určité skupiny oborů nabízejí učební i maturitní úroveň. Stejně tak ne všechny školy poskytují vzdělání ve všech úrovních (a k ještě větším rozdílům dospějeme, podíváme-li se u jednotlivých škol na pokrytí kategorií vzdělání).

4. Vývoj realizované oborové soustavy

Realizace nabídky středoškolského vzdělání se samozřejmě netýká jen soustavy středních škol, které ji uskutečňují, ale i samotné **soustavy oborů vzdělání** a její realizace. Po roce 1989 oborová soustava zaznamenala prudké zvýšení počtu oborů vzdělání. Školy si vytvářely vlastní vzdělávací programy, což vedlo ke vzniku velkého počtu nových a inovovaných vzdělávacích programů, iniciovaných zdola. Ve 2. polovině 90. let však došlo k omezení tohoto rozvoje a situace se postupně stabilizovala. Od roku 1998 pak platí Standard středoškolského odborného vzdělávání, který vyjadřoval základní požadavky na pojetí a charakter nových i inovovaných vzdělávacích programů. Tvorba zejména nových vzdělávacích programů byla do značné míry potlačena v souvislosti s optimalizací sítě škol, hledáním nové podoby kurikulární politiky a administrativními opatřeními MŠMT, na jejichž základě je zařazení nových vzdělávacích programů do sítě škol obtížnější. Na to, jak se vyvíjela realizovaná soustava oborů vzdělání po roce 1998, se zaměřuje tato kapitola.

Soustava oborů vzdělání ve středním vzdělávání je od roku 2010 dána aktuálním **nařízením vlády**. Střední školy si pak jednotlivé obory mohou zařadit do vzdělávací nabídky, jakmile mají obor zapsán do školského rejstříku. Samotná existence oboru vzdělání však neznamena, že je obor alespoň na jedné střední škole vyučován. V této souvislosti je nezbytné ještě dodat, že v následujících tabulkách se rozlišují:

- realizované obory, které jsou vyučovány alespoň jednou školou v některém ročníku,
- realizované obory, které jsou alespoň jednou školou vyučovány v 1. ročníku.

Počet středoškolských oborů vzdělání (kromě gymnázií) vyučovaných **ve školním roce 1998/99** alespoň v některém ročníku byl 794 oborů, v 1. ročníku však školy vyučovaly 646 různých oborů vzdělání. To znamená, že v 1. ročníku se vyučovalo 81 % oborů ze všech realizovaných oborů.

Období mezi lety 1998 a 2008 představuje z pohledu realizované vzdělávací nabídky dobu, kdy docházelo k postupné redukci počtu vyučovaných oborů vzdělání. Ve **školním roce 2008/09** dosáhl počet oborů hodnoty 520 bez rozlišení, v kterém ročníku probíhá jejich výuka, a 471 vyučovaných v 1. ročníku střední školy (což představuje 91 % oborů realizovaných ve všech ročnících). Na školách se tedy současně se snižováním počtu realizovaných oborů začal ustalovat i jejich počet v ročníku. Výjimku tvoří obory vyučované v jiné než denní formě vzdělávání, kterých bylo v roce 2008/09 v prvním ročníku vyučováno o 25 % méně než ve všech ročnících dohromady (96 ku 128 oborů – viz tabulky 13 a 14).

Školní rok 2008/9 byl posledním školním rokem před spuštěním 1. etapy přechodu na výuku podle rámcových a školních vzdělávacích programů. **Kurikulární reforma z roku 2005** se ve školách naplno projevila až v roce 2009, přičemž změny probíhaly až do roku 2012. Údaje za rok 2016/7 popisují situaci, kdy je soustava oborů vzdělání – rámcových vzdělávacích programů – již po drobných změnách ustálená. V roce 2016/7 školy vyučovaly celkem 279 oborů vzdělání, z toho 256 v 1. ročnících. **V soustavě oborů je nyní celkem 284 rámcových vzdělávacích programů** (včetně oborů gymnázium).

4.1 Počet vyučovaných oborů podle kategorie vzdělání

Různorodost oborů vzdělání je vhodné posuzovat v souvislosti s kategoriemi dosaženého vzdělání. Tabulky 13, 14 a 15 a obrázky 3 a 4 obsahují informace o počtech oborů vzdělání v jednotlivých kategoriích a formách vzdělání a jejich vývoji mezi školními roky 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17.

U všech kategorií se počet oborů vzdělání během uvedených let snižoval. Výjimku tvoří pouze konzervatoře, kde je uváděn vyšší počet oborů než v roce 2008/09. Důvod je ale pouze

administrativní – dobíhají obory s původním kódem (obsahujícím N) a v prvních ročnících je vyučováno celkem jen 5 oborů (pod novým kódem obsahujícím P) vzdělání, z toho dva jsou realizovány kromě denní formy i v jiné formě vzdělávání.

Redukce soustavy oborů je zřejmá z celkového řádku, kdy vidíme, že reforma přinesla zjednodušení soustavy oborů na 279 realizovaných rámcových vzdělávacích programů, z toho bylo v uplynulém **školním roce 2016/17 v prvních ročnících vyučováno podle 256 RVP**. (Respektive, po odečtení gymnaziálních oborů, celkově 272 realizovaných RVP, a z toho v prvních ročnících 249 RVP.)

V rámci maturitních oborů se v počtech oborů jednoznačně projevilo výrazné sloučení téměř stovky ekonomických oborů skupin 63 a 64 do pouhých dvou (Ekonomika a podnikání a Obchodní akademie) a jejich uvedení pouze ve skupině 63 Ekonomika a administrativa. Tato změna výrazně přispěla k tomu, že v roce 2016/17 se učebních oborů vyučovalo přibližně stejně jako čtyřletých maturitních. (V denní formě je čtyřletých maturitních oborů dokonce méně než učebních.)

Obory C+D+J jsou v menšině a jsou určené specifickému okruhu žáků. V dálkové formě je v rámci této kategorie vyučována pouze Pedagogika pro asistenty ve školství, a to na jediné škole v republice (soukromá škola v Třebíči).

V jiné než denní formě jsou i nadále realizovány v největší míře maturitní obory spolu s nástavbovými, i když i zde je vidět výrazná redukce počtu maturitních oborů.

V tabulce není zahrnuta kategorie gymnaziálních oborů (K). V roce 2016/17 bylo realizováno 7 RVP po tuto kategorii, z toho všechny i v prvním ročníku. V jiné než denní formě je realizován pouze jeden z nich. Do gymnaziálních oborů vstupuje každoročně necelá čtvrtina populačního ročníku (vloni 22,5 %).

Tabulka 13: Počet vyučovaných oborů v dané kategorii a formě vzdělávání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Kategorie vzdělání	Celkem				Denní forma				Jiná forma			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
C+D+J	14	11	7	7	14	11	6	6	2	2	1	1
E+H	289	249	186	111	286	244	182	111	47	51	30	26
L0+M	376	324	281	108	368	318	276	107	87	66	56	26
L5	109	72	42	25	79	55	30	22	96	62	39	18
Nk	6	5	4	9	6	5	4	9	2	2	2	4
Celkem	794	661	520	272	753	633	498	267	234	183	128	89

Poznámka: V celkovém počtu nejsou zahrnuty obory kategorie K (obory gymnázium).

Tabulka 14: Počet oborů s 1. ročníkem v dané kategorii a formě vzdělávání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Kategorie vzdělání	Celkem				Denní forma				Jiná forma			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
C+D+J	11	11	7	7	11	11	6	6	2	1	1	1
E+H	262	217	167	108	259	211	165	107	34	37	19	16
L0+M	282	268	254	105	275	264	251	103	47	44	42	22
L5	85	64	39	24	67	51	27	22	72	51	32	17
Nk	6	4	4	5	6	4	4	5	2	2	2	2
Celkem	646	564	471	249	618	541	453	244	157	135	96	63

Poznámka: V celkovém počtu nejsou zahrnuty obory kategorie K (obory gymnázium).

Následující tabulka ukazuje **změny počtu oborů**. Jsou zde porovnávány počty oborů v roce 2008/9 oproti roku 1998/9, dále změna během posledních osmi let (2016/17 vůči 2008/9) a celková změna za sledované osmnáctileté období (rok 2016/17 oproti roku 1998/9). Ve většině případů došlo k výraznému snížení počtu oborů.

V kategorii konzervatorních oborů je procentuální nárůst během uplynulých osmi let v denní formě zdánlivě vysoký, ve skutečnosti se však počet oborů zvýšil jen o jeden, a to ze čtyř na pět.

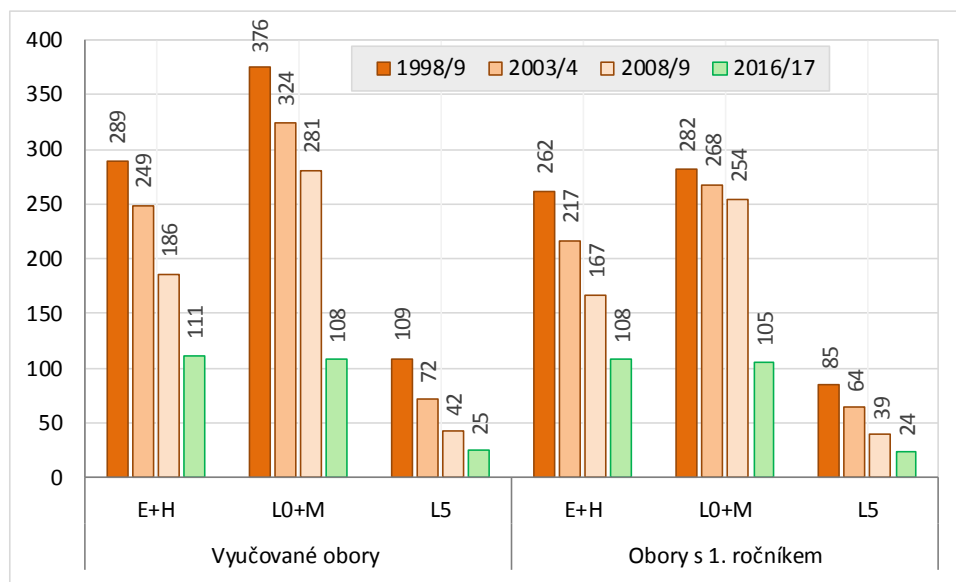
Tabulka 15: Změna počtu oborů s 1. ročníkem podle kategorie a formy vzdělávání mezi šk. roky 2008/09, 1998/99 a 2016/17

Kategorie vzdělání	Změna 1998-2008			Změna 2008-2016			Změna 1998-2016		
	Celkem	Denní forma	Jiná forma	Celkem	Denní forma	Jiná forma	Celkem	Denní forma	Jiná forma
C+D+J	-36,4%	-45,5%	-50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-36,4%	-45,5%	-50,0%
E+H	-36,3%	-36,3%	-44,1%	-35,3%	-35,2%	-15,8%	-58,8%	-58,7%	-52,9%
L0+M	-9,9%	-8,7%	-10,6%	-58,7%	-59,0%	-47,6%	-62,8%	-62,5%	-53,2%
L5	-54,1%	-59,7%	-55,6%	-38,5%	-18,5%	-46,9%	-71,8%	-67,2%	-76,4%
Nk	-33,3%	-33,3%	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	-16,7%	-16,7%	0,0%
Celkem	-27,1%	-26,7%	-38,9%	-47,1%	-46,1%	-34,4%	-61,5%	-60,5%	-59,9%

Následující obrázek ukazuje výše uvedené změny graficky. Levá polovina obrázku je věnována všem oborům vyučovaným na školách (ve všech ročnících) a pravá polovina ukazuje pouze obory, které jsou vyučovány v prvních ročnících.

Dále je zde jednoznačně vidět postupný náběh nové soustavy oborů, kdy se v jednotlivých kategoriích postupem času snižovaly rozdíly mezi počtem celkově realizovaných oborů a počtem oborů vyučovaných v 1. ročnících. Na obrázku je také zřetelně vidět vyrovnávání počtu maturitních (čtyřletých) a učebních oborů.

Obrázek 4: Počet vyučovaných oborů a oborů s 1. ročníkem v dané kategorii ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17, ve všech formách vzdělávání

Je možné, že menší počet oborů vzdělání umožnil žákům základních škol a jejich rodičům lépe se zorientovat ve vzdělávací nabídce a díky tomu zůstává poměr žáků v učebních a v maturitních oborech i v posledních letech relativně stabilní, navzdory volnějším kapacitám škol, což dokládají i ostatní výzkumy NÚV. (Podíl žáků v maturitních oborech v denní formě se

v posledních deseti letech pohybuje v rozmezí 67–69,5 %. Vloni se téměř dotkl 70procentní hranice, a to díky nárůstu podílu žáků vstupujících do maturitních oborů kategorie M.)

Naopak poměrně prudký pokles zaznamenává v posledních osmi letech počet žáků prvních ročníků nástavbového studia. Nicméně v počtu oborů vyučovaných v prvním ročníku, oproti celkovému počtu nástavbových oborů vyučovaných ve školním roce 2016/17, se pokles zájmu neprojevil, realizovaná nabídka se liší pouze o jeden obor (a to 66-41-L/51 Obchodník, který je ale opět v nabídce pro školní rok 2017/18 a bude-li dostatečně naplněn zájemci o studium, může být opět realizován).

4.2 Počet vyučovaných oborů podle skupiny vzdělání

Skupiny oborů v podstatě reflektují odvětvové zaměření profesí na trhu práce. Stejně jako jsou rozdílné počty pracujících v jednotlivých odvětvích hospodářství, liší se i počty žáků vyučované v oborech vzdělání jednotlivých skupin. V rámci odvětví existuje rozmanité, různě početné spektrum profesí, a stejně tak tedy musí v rámci skupin oborů vzdělání existovat různé počty oborů vzdělání. **Školská reforma** měla za cíl stanovit novou soustavu oborů vzdělání takovým způsobem, aby spektrum rámcových vzdělávacích programů respektovalo potřeby trhu práce. Školám je umožněno koncipovat v rámci příslušného RVP školní vzdělávací program tak, aby širší i hloubkou poznatků připravily budoucí absolventy pro profesní uplatnění v rámci regionu.

Ve školním roce 2016/17 bylo celkově vyučováno podle 272 rámcových vzdělávacích programů, z toho v denní formě vzdělávání probíhala výuka podle 267 z nich (oba údaje jsou bez zahrnutí 7 gymnaziálních RVP).

Nejvíce oborů (RVP) čítala skupina uměleckých oborů (48 různých RVP). S výrazným odstupem po ní následovaly skupiny Zemědělství a lesnictví (28), Stavebnictví (27), Strojírenství (21), Ekonomika a administrativa (15). Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a Polygrafie čítaly každá po 11 oborech, 10 oborů bylo vyučováno ve skupině Technická chemie a chemie silikátů. Ostatní skupiny jsou co do počtu různých rámcových programů štihlejší.

Následující tabulka ukazuje konkrétní počty oborů v rámci jednotlivých skupin, bez rozlišení stupně poskytovaného vzdělání a bez skupiny gymnaziálních oborů. Údaje jsou uvedeny jak celkově, tak pro denní formu a jiné formy vzdělávání, vše ve sledovaných školních rocích 1998/9, 2003/4, 2008/9 a 2016/17.

Kromě skupiny Speciálních a interdisciplinárních oborů, která reflektuje požadavky trhu práce na propojení znalosti z více oblastí, došlo u všech skupin k výraznému zeštíhlení. Nejvýrazněji je pozorovatelné u skupiny 64 Podnikání v oboru, která byla zeštíhlena na jediný nástavbový obor. Reforma přinesla i vznik nové skupiny oborů, a to Informační technologie, s jedním vyučovaným oborem. Výrazného zeštíhlení se dočkaly jak významné skupiny oborů jako Elektrotechnika, Technická chemie, Obchod, Gastronomie a hotelnictví, Textilní výroba a Strojírenství, tak také menší skupiny oborů, jako například Ekologie a ochrana životního prostředí a další. Jedním z hlavních cílů reformy bylo, aby obory produkovaly široce uplatnitelné absolventy, protože trh práce se stále mění a spolu s vývojem průmyslu a hospodářství se proměňuje i charakter profesí a rozšiřuje se spektrum oblastí, jimž pracovník musí porozumět.

Dlouhodobě rezistentní skupinou vůči snahám o zeštíhlení je skupina Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie, spolu se skupinou uměleckých oborů.

Příliš výrazně se nezměnil ani počet oborů v rámci skupiny Obecně odborná příprava, zde je to ale dané širokým spektrem různých oblastí, na něž se jednotlivé obory lycea specializují. Do této skupiny spadá kromě lyceí i praktická škola.

Tabulka 16: Počet vyučovaných oborů v dané skupině oborů a formě vzdělávání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Celkem				Denní forma vzděl.				Jiná forma vzděl.			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
16 Ekologie a ochr. ŽP	8	6	5	2	7	6	5	2	1	0	0	1
18 Informatické obory	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
21 Hornictví, hutn. a slév.	15	14	9	7	13	13	8	7	5	3	2	2
23 Strojírenství a str. výr.	76	60	41	21	73	59	39	21	17	14	12	9
26 Elektr., telekom. a VT	66	56	32	11	65	54	32	11	24	16	12	8
28 Tech. chemie a ch. sil.	57	35	25	10	50	32	22	10	18	11	5	3
29 Potravinářství a p. ch.	30	27	21	9	29	25	21	9	12	8	6	4
31 Text. výr. a oděvnictví	29	22	14	8	28	21	13	8	8	8	4	2
32 Kožed. a obuv. výr. - plas	18	10	6	4	16	10	6	4	4	2	1	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	32	27	20	8	31	25	19	8	8	11	3	3
34 Polygrafie a další	13	13	11	11	13	13	11	11	2	3	1	0
36 Stavebnictví, g. a k.	59	49	38	27	57	49	38	27	12	9	7	5
37 Doprava a spoje	16	9	8	5	14	8	8	5	11	4	4	3
39 Spec. a interd. obory	4	5	7	5	4	5	7	5	2	1	1	1
41 Zemědělství a lesn.	53	43	33	28	51	41	31	27	12	17	10	7
43 Veterinářství a v. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
53 Zdravotnictví	9	9	9	8	9	9	9	8	4	4	2	3
61 Filozofie, teologie	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	45	37	31	15	41	33	27	15	17	16	14	10
64 Podnikání v ob.	78	43	35	1	74	41	35	1	30	16	9	1
65 Gastron., hotel. a tur.	26	19	18	7	25	18	17	7	10	7	8	5
66 Obchod	32	29	22	8	31	27	21	7	12	13	10	5
68 Právní a veřejn. činn.	14	13	11	3	12	12	10	3	6	4	4	2
69 Osobní a prov. sl.	12	14	11	8	12	14	11	8	3	3	2	4
72 Public., knihov. a inf.	2	2	2	1	2	2	2	1	0	0	0	0
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	18	16	15	7	14	13	10	4	8	8	9	5
78 Obecně odborná př.	13	11	11	9	13	11	11	9	1	1	0	0
82 Umění a užité umění	66	90	84	47	66	90	84	47	5	4	2	5
Celkový součet	794	661	520	272	753	633	498	267	234	183	128	89

Poznámka: V celkovém součtu nejsou zahrnuty obory skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia).

Následující tabulky ukazují počty oborů vyučovaných v prvních ročnících v jednotlivých sledovaných letech a změny během první části sledovaného období (do roku 2008/09), dále změny v posledních osmi letech, a také celkově oproti roku 1998.

V prvních ročnících bylo vyučováno 249 oborů vzdělání, 244 v denní formě a 63 v jiných formách vzdělávání. (Jak je z hodnot zřejmé, některé obory byly vyučovány jak v denní, tak v jiné formě vzdělávání.)

Tabulka 17: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v dané skupině oborů a formě vzdělávání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Celkem				Denní forma vzdělání				Jiná forma vzdělání			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
16 Ekologie a ochr. ŽP	6	5	5	2	5	5	5	2	1	0	0	0
18 Informatické obory	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
21 Hornictví, hutn. a slév.	13	9	8	6	12	9	7	5	3	1	2	2
23 Strojírenství a str. výr.	65	44	35	21	63	42	34	21	12	11	6	7
26 Elektr., telekom. a VT	55	36	32	11	54	34	32	11	19	12	9	7
28 Tech. chemie a ch. sil.	42	30	19	10	38	27	17	10	9	6	3	1
29 Potravinářství a p. ch.	25	24	18	9	25	24	17	9	6	4	4	2
31 Text. výr. a oděvnictví	24	15	11	7	24	15	10	7	5	6	4	1
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	10	7	5	4	9	7	5	4	1	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	27	25	17	8	26	22	17	8	7	10	2	2
34 Polygrafie a další	11	11	11	11	11	11	11	11	1	3	1	0
36 Stavebnictví, g. a k.	46	41	37	26	46	41	37	26	7	8	6	5
37 Doprava a spoje	15	9	8	5	14	8	8	5	7	4	4	3
39 Spec. a interd. obory	4	5	7	5	4	5	6	5	0	1	1	1
41 Zemědělství a lesn.	41	40	33	28	39	39	31	26	7	8	7	4
43 Veterinářství a v. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
53 Zdravotnictví	8	9	7	8	8	9	7	8	3	3	2	3
61 Filozofie, teologie	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	40	35	30	3	35	31	27	3	13	14	10	2
64 Podnikání v ob.	53	39	28	1	51	38	28	1	23	13	7	1
65 Gastron., hotel. a tur.	21	18	17	7	20	17	17	7	9	6	6	5
66 Obchod	27	24	19	7	26	22	19	7	9	9	8	4
68 Právní a veřejn. činn.	10	12	11	3	8	11	8	3	4	4	4	2
69 Osobní a prov. sl.	12	13	11	8	12	13	11	8	2	3	1	3
72 Public., knihov. a inf.	1	2	2	1	1	2	2	1	0	0	0	0
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	15	15	13	7	12	13	10	5	4	5	7	4
78 Obecně odborná př.	11	10	11	9	11	10	11	9	0	1	0	0
82 Umění a užité umění	61	84	75	40	61	84	75	40	4	3	2	3
Celkový součet	646	564	471	249	618	541	453	244	157	135	96	63

Poznámka: V celkovém součtu nejsou zahrnuty obory skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia).

Tabulka 18: Změna počtu oborů vyučovaných v 1. ročníku, podle skupiny oborů vzdělání mezi šk. roky 2008/09–1998/99, 2008/09–2016/17 a celková 1998/99–2016/17

Skupina vzdělání	Změna			Skupina vzdělání	Změna		
	1998-2008	2008-2016	1998-2016		1998-2008	2008-2016	1998-2016
00 Integrovaný první ročník	-100,0%	0,0%	-100,0%	41 Zemědělství a lesn.	-19,5%	-15,2%	-31,7%
16 Ekologie a ochr. ŽP	-16,7%	-60,0%	-66,7%	43 Veterinářství a v. p.	0,0%	0,0%	0,0%
21 Hornictví, hutn. a slév.	-38,5%	-25,0%	-53,8%	53 Zdravotnictví	-12,5%	14,3%	0,0%
23 Strojírenství a str. výr.	-46,2%	-40,0%	-67,7%	61 Filozofie, teologie	-100,0%	0,0%	-100,0%
26 Elektr., telekom. a VT	-41,8%	-65,6%	-80,0%	63 Ekonomika a adm.	-25,0%	-90,0%	-92,5%
28 Tech. chemie a ch. sil.	-54,8%	-47,4%	-76,2%	64 Podnikání v ob.	-47,2%	-96,4%	-98,1%
29 Potravinářství a p. ch.	-28,0%	-50,0%	-64,0%	65 Gastron., hotel. a tur.	-19,0%	-58,8%	-66,7%
31 Text. výr. a oděvnictví	-54,2%	-36,4%	-70,8%	66 Obchod	-29,6%	-63,2%	-74,1%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	-50,0%	-20,0%	-60,0%	68 Právní a veřejn. činn.	10,0%	-72,7%	-70,0%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	-37,0%	-52,9%	-70,4%	69 Osobní a prov. sl.	-8,3%	-27,3%	-33,3%
34 Polygrafie a další	0,0%	0,0%	0,0%	72 Public., knihov. a inf.	100,0%	-50,0%	0,0%
36 Stavebnictví, g. a k.	-19,6%	-29,7%	-43,5%	75 Pedagog., učitel. a soc. p.	-13,3%	-46,2%	-53,3%
37 Doprava a spoje	-46,7%	-37,5%	-66,7%	78 Obecně odborná př.	0,0%	-18,2%	-18,2%
39 Spec. a interd. obory	75,0%	-28,6%	25,0%	82 Umění a užité umění	23,0%	-46,7%	-34,4%

4.3 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s výučním listem

V roce 2016/17 nastoupilo do učebních oborů 29,4 % populačního ročníku, v letech předchozích podíl mírně přesahoval 30 %.

Následující údaje se vztahují k **učebním oborům**, které byly vyučovány v **prvních ročnících** ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17, v denní a jiných formách vzdělávání.

Střední vzdělání s výučním listem bylo vyučováno v 19 skupinách oborů. V průběhu sledovaných let došlo ke zvýšení počtu skupin (ze 17 na 19) vznikem tří oborů 53-41-H/01 Ošetřovatel, 39-41-H/01 Malíř a lakýrník a 75-41-E/01 Pečovatelské služby a zánikem oboru 63-51-H/002 Technickoadministrativní pracovník.

Tabulka 19: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v kategorii střední vzdělání s výučním listem (E+H) podle skupiny oborů a formy vzdělávání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Celkem				Denní forma vzděl.				Jiná forma vzděl.			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
21 Hornictví, hutn. a slév.	5	3	2	3	5	3	2	3	0	0	0	1
23 Strojírenství a str. výr.	46	30	23	13	44	28	22	13	6	8	3	3
26 Elektr., telekom. a VT	20	13	12	6	20	13	12	6	4	3	1	2
28 Tech. chemie a ch. sil.	24	17	9	6	24	17	9	6	0	1	0	0
29 Potravinářství a p. ch.	16	14	9	6	16	14	9	6	3	0	0	1
31 Text. výr. a oděvnictví	16	9	6	5	16	9	6	5	3	2	1	0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast	6	5	3	3	6	5	3	3	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	15	17	12	5	15	15	12	5	1	5	1	1
34 Polygrafie a další	8	6	5	4	8	6	5	4	1	1	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	31	32	27	20	31	32	27	20	3	4	1	1
37 Doprava a spoje	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0
39 Spec. a interdisciplinár. o.	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
41 Zemědělství a lesn.	23	25	20	15	22	24	19	14	1	2	3	1
53 Zdravotnictví	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1
63 Ekonomika a adm.	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
65 Gastron., hotel. a tur.	10	7	7	3	10	7	7	3	5	3	4	2
66 Obchod	19	17	14	4	19	16	14	4	4	5	4	2
69 Osobní a prov. sl.	9	8	7	3	9	8	7	3	1	1	0	1
75 Pedag., učitel. a soc. p.	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
82 Umění a užité umění	11	11	8	7	11	11	8	7	1	1	0	0
Celkem	262	217	167	108	259	211	165	107	34	37	19	16

Poznámka: Sloupce označené slovem Celkem nejsou součtem hodnot ve sloupcích denní a jiná forma. Mnoho oborů vzdělání je vyučováno jak v denní, tak v jakékoliv jiné formě vzdělání. Prostý součet by tak uměle poskytoval vyšší hodnoty. Je-li obor nabízen zároveň v denní a zároveň v některých jiných formách vzdělávání, je v celkovém počtu oborů nabízených v dané skupině započten jen jednou.

Nejširší spektrum oborů vzdělání s výučním listem je vyučováno ve skupině Stavebnictví, geodézie a kartografie, s 20 RVP aktuálně vyučovanými v prvních ročnících. Následuje skupina Zemědělství a lesnictví s 15 RVP celkem, a z toho 14 v denní formě. Třetí nejširší skupinou je Strojírenství a strojírenská výroba se 13 rámcovými vzdělávacími programy, podle nichž se učí žáci v prvních ročnících. K rámcovému vzdělávacímu programu (zkráceně RVP) si školy povinně vytvářejí školní vzdělávací program (ŠVP), v němž mohou vzdělávání přizpůsobit požadavkům regionálního trhu práce. Mají také možnost vytvořit si k určitému RVP i více než jeden školní vzdělávací program, který může být úžeji zaměřen. Toho často využívají k cílenějšímu směřování výuky žáků k určité profesi.

Nejméně oborů vzdělání nalezneme ve skupinách nově vzniklých či rozšířených o učební obory, a dále ve skupinách se specifickou, užší uplatnitelností na trhu práce – Kožedělná

a obuvnická výroba, Doprava a spoje, Osobní a provozní služby, Hornictví, hutnictví a slévárství a Gastronomie.

V jiné než denní formě vzdělávání je nabídka a počet vyučovaných oborů v prvním ročníku školního roku 2016/17 méně pestrá, řada skupin je nepokryta. Některé školy nenabírají žáky každoročně, ale jen jednou za dva či více let.

4.4 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou

V roce 2016/17 nastoupilo do maturitních oborů kategorie M 40,99 % ze všech vstupujících do prvních ročníků středního vzdělávání a u víceletých gymnázií do vyššího stupně, do oborů kategorie LO (tj. v maturitních oborech s odborným výcvikem ve stejném rozsahu jako u učebních oborů) jich vstoupilo 6,03 %. Celkově tedy na maturitní obory odborného vzdělávání vloni připadalo 47,02 % žáků vstupujících do 1. ročníků. I v předchozím desetiletí se tento podíl pohyboval okolo průměrných 47 %, s maximem v roce 2008 (49,34 %).

Tabulka 20: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v kategorii střední vzdělání s maturitní zkouškou (LO+M) podle skupiny oborů a formy vzdělávání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Celkem				Denní forma vzděl.				Jiná forma vzděl.			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
16 Ekologie a ochr. ŽP	5	5	5	2	5	5	5	2	0	0	0	0
18 Informatické obory	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
21 Hornictví, hutn. a slév.	8	6	6	3	7	6	5	2	3	1	2	1
23 Strojírenství a str. výr.	15	11	11	7	15	11	11	7	2	1	2	2
26 Elektr., telekom. a VT	27	17	16	3	26	17	16	3	7	5	4	1
28 Tech. chemie a ch. sil.	13	9	7	3	12	8	7	3	4	2	0	0
29 Potravinářství a p. ch.	6	7	6	2	6	7	6	2	1	1	3	1
31 Text. výr. a oděvnictví	6	4	4	2	6	4	4	2	1	2	2	1
32 Kožed. a obuv. výr. - plast	3	2	2	1	3	2	2	1	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	6	5	4	2	5	4	4	2	3	2	0	0
34 Polygrafie a další	3	4	5	6	3	4	5	6	0	1	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	14	7	8	4	14	7	8	4	3	3	4	1
37 Doprava a spoje	7	4	4	2	7	4	4	2	2	1	2	2
39 Spec. a interd. obory	4	4	6	3	4	4	6	3	0	1	0	0
41 Zemědělství a lesn.	14	10	10	9	14	10	10	9	3	3	2	1
43 Veterinářství a v. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
53 Zdravotnictví	6	7	5	5	6	7	5	5	2	3	1	1
61 Filozofie, teologie	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	29	24	21	2	28	23	21	2	4	4	4	2
64 Podnikání v ob.	33	32	27	0	33	32	27	0	4	6	6	0
65 Gastron., hotel. a tur.	8	8	9	3	8	8	9	3	1	0	1	2
66 Obchod	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1	2	2
68 Právní a veřejn. činn.	7	9	9	2	7	9	8	2	1	2	2	1
69 Osobní a prov. sl.	1	2	2	3	1	2	2	3	0	0	0	0
72 Public., knihov. a inf.	1	2	2	1	1	2	2	1	0	0	0	0
75 Pedag., učitel. a soc. p.	13	14	11	3	11	13	10	2	3	4	5	3
78 Obecně odborná př.	6	6	9	7	6	6	9	7	0	1	0	0
82 Umění a užité umění	42	65	61	26	42	65	61	26	1	0	0	0
Celkem	282	268	254	105	275	264	251	103	47	44	42	22

Poznámka: Sloupce označené slovem Celkem nejsou součtem hodnot ve sloupcích denní a jiná forma. Mnoho oborů vzdělání je vyučováno jak v denní, tak v jakékoliv jiné formě vzdělání. Prostý součet by tak uměle poskytoval vyšší hodnoty. Je-li obor nabízen zároveň v denní a zároveň v některých jiných formách vzdělávání, je v celkovém počtu oborů nabízených v dané skupině započten jen jednou.

Údaje v tabulce se vztahují k počtu **maturitních oborů kategorií M a LO** (tedy bez nástaveb), které byly vyučovány **v prvních ročnících** ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17, v denní a jiných formách vzdělávání.

Realizovaná nabídka v roce 2016/17 pokrývá 26 skupin oborů vzdělání. S výjimkou uměleckých oborů obsahují skupiny oborů v roce 2016/17 jen několik šířeji pojatých rámcových vzdělávacích programů. Odpovídá to požadavkům zaměstnavatelů na připravenost maturantů pro širší pracovní využití. Nejvyšší míra specializace zůstává ve skupině Zemědělství a lesnictví, Strojírenství a strojírenská výroba, Obecně odborná příprava v lyceích, Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie a Zdravotnictví a sociální péče.

Velké zeštíhlení zaznamenala skupina 63 Ekonomika a administrativa. Skupina 64 Podnikání v oboru je ve školním roce 2016/17 prázdná, její obsah byl přesunut do skupiny 63. Dřívější roztržičnost skupin 63 a 64 byla jak pro zájemce o vzdělávání, tak pro zaměstnavatele nepřehledná a současná ekonomika požaduje absolventy s přehledem v různých oblastech ekonomiky, účetnictví a ekonomie, čili přílišná specializovanost absolventů by byla na škodu. V roce 2016/17 čítá tato skupina pouze dva obory vzdělání Ekonomika a podnikání a Obchodní akademie. Míra nezaměstnanosti absolventů skupiny 63 zůstává navzdory jejich vysokému počtu nízká, což potvrzuje správnost a opodstatněnost tohoto reformního kroku.

Maturitní vzdělávání již řadu let nenabízí skupina Filozofie, teologie, ta je vyhrazena pro terciární úroveň vzdělávání. Jediný obor této skupiny, Teologické disciplíny, byl po roce 1998 zrušen.

V jiné než denní formě vzdělávání není nabídka příliš rozmanitá a pokrývá méně skupin než denní studium.

4.5 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium

Nástavbové studium nabízí vyučeným pokračovat k maturitě v oboru příbuzném tomu, v němž se vyučili, nebo univerzálně v oborech Podnikání či Bezpečnostní služby, nebo relativně nově v oboru Sociální činnost. Studovat je běžné jak v denní, tak i v jiných formách vzdělávání. Spektrum oborů pro jiné formy je téměř stejně rozmanité jako pro denní formu. V denní formě se **v prvních ročnících** školního roku 2016/17 vyučovaly obory ze 17 skupin a v jiných formách ze 14 skupin.

V počtech žáků vstupujících do nástavbového studia se promítlo zavedení státní maturitní zkoušky. Zatímco před deseti lety vstupovalo do denní formy nástavbového vzdělávání více než 11 tisíc žáků, vloni to byla sotva polovina. Počet žáků vstupujících do denní formy nástavbového studia v roce 2016/17 činil 5 444 žáků. Počty žáků vstupujících do jiných forem nástavbového studia jsou srovnatelné s počty žáků denní formy studia.

Návaznost nástavbových oborů na učební obory je dána **Nařízením vlády o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání** (v aktuálním znění). Ne vždy je vodítkem číslo skupiny oborů. Příkladem je skupina 39 Speciální a interdisciplinární obory. Učební obory, pro něž je možno pokračovat v jediném nástavbovém oboru skupiny 39, jsou přesně stanoveny a spadají do skupin 26 a 23. Absolventi učebního oboru této skupiny (39-41-H/01 Malíř a lakýrník) vzhledem k naprosto odlišné přípravě v nástavbě 39-41-L/51 Autotronik pokračovat nemohou.

Tabulka 21: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium (L5) podle skupiny oborů a formy vzdělávání ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Celkem				Denní forma vzděl.				Jiná forma vzděl.			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
23 Strojírenství a str. výr.	4	3	1	1	4	3	1	1	4	2	1	1
26 Elektr., telekom. a VT	8	6	4	2	8	4	4	2	8	4	4	2
28 Tech. chemie a ch. sil.	5	4	3	1	2	2	1	1	5	3	3	1
29 Potravinářství a p. ch.	3	3	3	1	3	3	2	1	2	3	1	0
31 Text. výr. a oděvnictví	2	2	1	0	2	2	0	0	1	2	1	0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	6	3	1	1	6	3	1	1	3	3	1	1
34 Polygrafie a další	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0
36 Stavebnictví, g. a k.	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1
37 Doprava a spoje	6	3	2	1	5	2	2	1	5	3	2	1
39 Spec. a interd. obory	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1
41 Zemědělství a lesn.	3	4	3	4	2	4	2	3	2	2	2	2
53 Zdravotnictví	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
63 Ekonomika a adm.	9	9	8	0	5	6	5	0	8	9	6	0
64 Podnikání v ob.	20	7	1	1	18	6	1	1	19	7	1	1
65 Gastron., hotel. a tur.	3	3	1	1	2	2	1	1	3	3	1	1
66 Obchod	5	4	2	1	4	3	2	1	4	3	2	0
68 Právní a veřejn. činn.	3	3	2	1	1	2	0	1	3	2	2	1
69 Osobní a prov. sl.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	2	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1
82 Umění a užité umění	2	3	1	1	2	3	1	1	0	0	0	0
Celkem	85	64	39	24	67	51	27	22	72	51	32	17

Poznámka: Sloupce označené slovem Celkem nejsou součtem hodnot ve sloupcích denní a jiná forma. Mnoho oborů vzdělání je vyučováno jak v denní, tak v jakékoliv jiné formě vzdělání. Prostý součet by tak uměle poskytoval vyšší hodnoty. Je-li obor nabízen zároveň v denní a zároveň v některých jiných formách vzdělávání, je v celkovém počtu oborů nabízených v dané skupině započten jen jednou.

Skupina 64 Podnikání v oboru zaznamenala v průběhu sledovaných let nejvýraznější zeštíhlení. Z původních 20 oborů (u roku 1998) byl postupně vytvořen jeden 64-41-L/51 Podnikání a ten je vyučován jak v denní, tak i v jiných formách vzdělávání. V roce 2016/17 měl tento obor 2221 absolventů, z toho 1080 v denní formě.

Skupina 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost nabízí univerzální nástavbový obor 68-42-L/51 Bezpečnostní služby, který byl v roce 2016/17 vyučován jak v denní, tak v jiných formách vzdělávání. Tyto skupiny, 64 a 68, nenabízejí učební obory.

Zanikly nástavbové obory skupiny 63 Ekonomika a administrativy, protože tato skupina již nenabízejí učební obory.

Jedinou skupinou, která byla v roce 2016/17 vyučována v kategorii nástavbového studia pouze v jiné než denní formě, je 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče, s oborem 75-41-L/51 Sociální činnost, a to v dálkové formě, na jediné škole v republice. Do oboru jsou přijímáni absolventi různých učebních oborů, první žáci byli do oboru přijati ve šk.r. 2015/16.

Dlouhodobě nejsou vyučovány nástavbové obory ve skupinách 31 Textilní výroba a oděvnictví, 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství. V nařízení vlády RVP tyto obory nástaveb existují, ale v nabídce škol nejsou. Důvodem je zřejmě skutečnost, že vzhledem k malým počtům vyučených v učebních oborech daných skupin není dostatek zájemců o studium v nástavbě odpovídající profesnímu zaměření oboru.

Naopak vznikl nástavbový obor ve skupině zdravotnictví (obor Zdravotnický asistent), jako návaznost na vzniklý učební obor Ošetřovatel.

5. Vývoj struktury realizovaných školoborů

V dosavadním textu byla věnována pozornost vývoji realizované vzdělávací nabídky z pohledu četnosti středních škol, které procházely optimalizačním procesem, a z pohledu rozmanitosti vyučovaných oborů vzdělání v rámci skupin oborů. Realizovaná vzdělávací nabídka je však výsledkem **kombinace obou hledisek** – jak školy, tak oboru, který vyučuje. Z tohoto důvodu se ve školské statistice někdy používá pojem „školobor“.

Označení „**školobor**“ představuje jeden obor vzdělání vyučovaný na jedné škole.

Tato kapitola se zaměřuje na školobory vyučované v 1. ročníku středních škol a změny mezi školními roky 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17. Je potřeba upozornit, že v dalším textu jsou údaje o školách a školoborech uváděny bez zahrnutí oboru vzdělání z kategorie K (gymnázium).

Pro zjišťování stavu a vývoje realizované vzdělávací nabídky středních škol (mimo školy vyučující pouze obory gymnázium) budou dále použity **tři ukazatele**:

- počty realizovaných školoborů v 1. ročnících (mimo obory gymnázium);
- průměrný počet žáků na realizovaný školobor;
- průměrný počet realizovaných školoborů na školu.

Tabulky obsahující tyto ukazatele jsou uvedeny v textu, doprovodné informace o počtech žáků v 1. ročnících a o počtech škol, jež je vyučují, najdete v příloze na konci publikace.

Z předchozí kapitoly vyplývá, že se nabídka oborů realizovaná v 1. ročnících v letech 1998 až 2016 zredukovala o 61,3 % oborů (bez započítání oborů gymnázium). Ve stejném období se také snížil počet středních škol, které vyučují 1. ročník středoškolského vzdělání, o 21,8 % (z 1681 škol v roce 1998 na 1315 škol v roce 2016). U středních škol vyučujících alespoň jeden „negymnaziální“ obor tento pokles dosáhl 25 % (z 1354 škol v roce 1998 na 1016 v roce 2016). Přes tento vývoj však **počet školoborů** realizovaných v České republice klesl pouze o 7,8 % – u denního studia dokonce jen o 5,6 % (z 5203 školoborů v roce 1998 na 4913 v roce 2016). Z těchto poznatků vyplývá, že v uplynulých letech se snižoval počet škol, jimi vyučované obory však byly zařazovány do jiných škol.

Pokud by se dlouhodobě neměnil počet uchazečů o středoškolské vzdělávání, znamenalo by to pro ně rozšíření pestrosti oborů vzdělání, na které se tito uchazeči mohou hlásit. Při snižování počtu uchazečů však dochází (a podle demografické křivky bude docházet) k tomu, že se nepodaří takové množství školoborů zaplnit. Celkově se **průměrný počet žáků na realizovaný školobor** v letech 1998 až 2008 měnil – v první polovině období došlo k jeho zvýšení z 25 žáků na 26,4 žáky, ve druhé polovině období došlo opět k poklesu na 25,7 žáka a v průběhu posledních osmi let pokles pokračoval, na 17,8 žáka na školu. Znamená to, že se počet žáků 1. ročníku snižuje více než počet realizovaných školoborů (mezi lety 1998 a 2016 klesl počet žáků v 1. ročníku 36 %).

Třetí ukazatel - **průměrný počet realizovaných oborů na školu** - se v čase také měnil. V denním i jiných formách studia bylo ve školním roce 1998/99 realizováno v průměru 4,32 oborů na školu, zatímco o osmnáct let později vzrostl tento počet na 5,31. Hlavním důvodem je redukce a sloučení středních škol, které dnes realizují více různých oborů vzdělání.

O tom, jak se zmíněné tři ukazatele vyvíjely pro denní a jiné formy vzdělávání, poskytne představu následující tabulka.

Tabulka 22: Počet školoborů, průměrný počet žáků na školobor a počet školoborů na školu vyučovaných v 1. ročnících ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 (bez kategorie K)

	Denní forma				Jiné formy vzdělání				Celkem	
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2016
SŠ - 1. roč.	1342	1221	1115	1006	347	337	345	235	1354	1016
Počet žáků	132616	131344	121328	87570	13852	14862	15421	6580	146468	94150
Počet ŠO	5203	4971	4848	4913	645	558	473	478	5848	5391
Žáků na ŠO	25,5	26,4	25	17,8	21,5	26,6	32,6	13,8	25	17,5
Počet O na Š	3,88	4,07	4,35	4,88	1,86	1,66	1,37	2,03	4,32	5,31

Poznámka: SŠ – 1. roč = Počet škol vyučujících žáky v 1. ročníku bez kategorie K (gymnázium); Počet žáků = Počet žáků vyučovaných v 1. ročnících bez gymnaziálního vzdělávání; Počet ŠO = počet školoborů; Žáků na ŠO = průměrný počet žáků na školobor, Počet O na Š = průměrný počet oborů na školu. Pokud škola vyučuje obor v několika jiných formách vzdělání (dálková, večerní, kombinovaná, distanční), je tento obor započítán jako jeden školobor v jiné než denní formě vzdělání. Pokud škola vyučuje daný obor v denní formě a stejný obor také v jiné formě vzdělání, je tento obor započítán v obou formách samostatně (jako dva školobory).

5.1 Struktura a charakteristiky školoborů podle kategorií vzdělání

Realizovaná vzdělávací nabídka není zdaleka homogenní, neboť zřizovatelé ovlivňují zastoupení oborů vzdělání na středních školách a kapacitu jejich volných míst. Tím se snaží hledat rovnováhu mezi potřebami a požadavky trhu práce a existujícím zájmem žáků o jednotlivé obory vzdělání. Velké rozdíly se u školoborů a jejich charakteristik promítají v členění podle kategorie vzdělání.

Výsledkem slučování škol a změny soustavy oborů je **sblížení počtu školoborů kategorie H s počtem školoborů kategorie M**. Jedná se o dvě kategorie s největšími počty školoborů realizovaných v prvních ročnících denního studia, přičemž počet učebních školoborů kategorie H převyšoval na sklonku devadesátých let počet maturitních skoro dvojnásobně. Postupné snížení počtu učebních školoborů a zvýšení maturitních obě hodnoty vzájemně přiblížilo.

Nejvíce školoborů **realizovaných v 1. ročnících v denní formě** ve školním roce 2016/17 je v kategorii H (1770), těsně následován kategorií M (1604). S velkým odstupem následují školobory kategorie E (554), L/0 (389) a L/5 (331) a teprve pak ostatní. Přičemž počet školoborů kategorie L/0 se do roku 2008 zvyšoval a přes následný mírný pokles je i dnes v této kategorii vyučováno o polovinu školoborů více než na konci devadesátých let.

Následující tabulka ukazuje popsany vývoj počtu školoborů detailněji a uvádí kromě hodnot za denní formu i hodnotu za jiné formy studia.

Tabulka 23: Počet školoborů realizovaných v 1. ročníku v dané kategorii vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 (bez kategorie K – gymnázia)

Počet školoborů	1998		2003		2008		2016	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Kategorie	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
C	72		76		113		181	
D	67		30					
E	623	2	561		503	1	554	7
H	2169	73	2026	65	1717	33	1770	41
J	26	4	25	1	8	2	13	1
L0	269	2	337	2	430	3	389	6
L5	708	436	520	371	412	319	331	254
M	1240	123	1366	114	1630	110	1604	151
Nk	24	5	25	5	30	5	61	18
Nk8	5		5		5		10	
Celkem	5203	645	4971	558	4848	473	4913	478

Procentuální změny počtu školoborů v období 1998–2008, čili v průběhu optimalizace a reforem, a v následném období stabilizace situace 2008–2016 jsou uvedeny v další tabulce. Pro dokreslení výsledné změny je uvedena i změna za celé sledované období, tedy porovnání počtu školoborů z roku 2016/17 vůči roku 1998/9.

Kromě nástaveb byla u všech maturitních kategorií výsledná změna (2016/17 oproti 1998/9) kladná, došlo ke zvýšení počtu školoborů. Učební obory zaznamenaly mírné snížení. Změnové hodnoty za jiné formy studia v kategorii E a hodnoty za kategorií J jsou velmi výrazné a také rozkolísané. Je to dáno tím, že procentuální změny jsou počítány z nízkých hodnot, kdy změna o jednotku výrazně vychýlí procentuální výsledek.

Dočasné zvýšení počtu **školoborů kategorie L/0** v první části sledovaného období bylo vystřídáno mírným poklesem během uplynulých osmi let. Vzhledem k tomu, že podíl žáků vstupujících do prvních ročníků oborů kategorie L/0 se snížil jen mírně (a v posledních pěti letech je stabilní), zapůsobil zde zřejmě celkově se snižující počet žáků přicházejících na střední školy a řada školoborů zůstala nenaplněná. Nicméně podíváme-li se na strukturu kategorie L/0, je z hlediska požadavků trhu práce pozitivní, že nejvyšší a stále se zvyšující podíl přijatých žáků vstupuje do skupiny strojírenství, a také že elektrotechnika si drží stabilní podíl.

Tabulka 24: Změna počtu školoborů vyučovaných v 1. ročníku podle kategorií oborů vzdělání mezi šk. roky 2008/09, 1998/99 a 2016/17 (bez kategorie K – gymnázia)

Kategorie	Změna 1998-2008		Změna 2008-2016		Změna 1998-2016	
	Denní	Jiné f.	Denní	Jiné f.	Denní	Jiné f.
C	56,9%		60,2%		151,4%	
D	-100,0%				-100,0%	
E	-19,3%	-50,0%	10,1%	600,0%	-11,1%	250,0%
H	-20,8%	-54,8%	3,1%	24,2%	-18,4%	-43,8%
J	-69,2%	-50,0%	62,5%	-50,0%	-50,0%	-75,0%
L0	59,9%	50,0%	-9,5%	100,0%	44,6%	200,0%
L5	-41,8%	-26,8%	-19,7%	-20,4%	-53,2%	-41,7%
M	31,5%	-10,6%	-1,6%	37,3%	29,4%	22,8%
Nk	25,0%	0,0%	103,3%	260,0%	154,2%	260,0%
Nk8	0,0%		100,0%		100,0%	
Celkem	-6,8%	-26,7%	1,3%	1,1%	-5,6%	-25,9%

Průměrný počet žáků na realizovaný školobor maturitní kategorie M v denní formě (v 1. ročnících) se průběžně snižoval. Je to důsledkem spolupůsobení celkového poklesu počtu žáků vstupujících do středních škol a především nárůstem počtu školoborů této kategorie. Výsledný průměrný počet žáků na školobor kategorie M je 26,1 v denním studiu ve školním roce 2016/17.

Ve školoborech učební kategorie H se vzdělává průměrně 15,2 žáků v denní formě v 1. ročníku. Obdobně je tomu u maturitních oborů s vysokým podílem odborného výcviku L/0, kde měly v uplynulém školním roce 2016/17 školobory průměrně 15,8 žáků. I u těchto kategorií docházelo v průběhu sledovaných let k poklesu průměrného počtu žáků na školobor. Nástavbové obory mají trochu vyšší průměrný počet žáků, konkrétně 17,3. Zde ale došlo k poklesu až v průběhu posledních osmi let.

Detailní hodnoty ukazuje následující tabulka, a to opět v členění na **denní formu studia** a na **jiné formy vzdělávání**.

Tabulka 25: Průměrný počet žáků na realizovaný školobor v 1. ročnících v dané kategorii vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 (bez kategorie K)

Žáků na školobor	1998		2003		2008		2016	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Kategorie	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
C	8,9		7,8		8,0		7,7	
D	23,8		10,1					
E	13,7	21,0	13,8		11,6	3,0	8,5	8,3
H	21,1	5,2	22,4	8,1	20,9	14,6	15,2	8,6
J	41,6	19,0	30,0	12,0	9,5	33,5	8,9	20,0
L0	29,9	1,0	26,2	24,5	24,4	25,0	15,8	3,0
L5	20,7	23,6	23,3	30,4	27,1	37,6	17,3	18,0
M	41,6	24,6	40,4	26,1	34,5	25,0	26,1	10,1
Nk	23,1	5,6	18,5	5,6	17,7	8,6	9,4	2,2
Nk8	18,8		20,6		14,8		8,9	
Celkem	25,5	21,5	26,4	26,6	25,0	32,6	17,8	13,8

Poznámka: Žáků na školobor = průměrný počet žáků na školobor.

Průměrný počet realizovaných školoborů **se zvýšil**. Počet škol nabízejících jednotlivé obory je větší, **ke zvýšení došlo jak u učebních, tak i u maturitních oborů, výjimku tvoří pouze střední vzdělání bez maturity a výučního listu, kategorie C, J a D.**

Tabulka 26: Průměrný počet realizovaných školoborů na školu v 1. ročnících v dané kategorii vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 (bez kategorie K)

Průměrný počet oborů na školu	1998		2003		2008		2016	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Kategorie	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
C	1,0		1,1		1,1		1,4	
D	1,0		1,0					
E	2,6	2,0	3,0		3,0	1,0	3,4	3,5
H	3,7	2,3	3,8	2,1	3,6	1,7	4,0	2,3
J	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0
L0	1,4	1,0	1,5	1,0	1,7	1,0	1,7	3,0
L5	1,7	1,9	1,5	1,6	1,3	1,2	1,4	1,5
M	1,6	1,2	1,7	1,2	2,0	1,1	2,3	2,0
Nk	1,8	1,7	2,1	1,7	2,1	1,3	4,4	4,5
Nk8	1,0		1,0		1,0		2,0	
Celkem	3,88	1,86	4,07	1,66	4,35	1,37	4,88	2,05

Počty škol a žáků vztahující se k 1. ročníku středních škol (k dané kategorii a formě vzdělání) jsou uvedeny v příloze v tabulkách 34 a 35. Stejně tak lze v příloze najít informace o průměrných počtech žáků na školobor pro každý kraj zvlášť (tabulka 37).

5.2 Struktura a charakteristiky školoborů podle skupin oborů vzdělání

Výrazně nejvíce realizovaných školoborů v prvních ročnících denní formy vzdělávání spadá do skupiny Strojírenství a strojírenská výroba. V roce 2016/17 tvořila tato skupina 13 % všech realizovaných školoborů. S určitým odstupem následuje počet školoborů skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus (8 % z celkového počtu školoborů). Oproti vítězi poloviční, ale přesto výrazný podíl (6–7 %) mají skupiny Stavebnictví, geodézie a kartografie, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, obecně odborná příprava (lycea a praktická škola) a Zemědělství a lesnictví. Poměrně silně zastoupenou skupinou je i Ekonomika a administrativa, s téměř pěti procenty a Umění a užité umění, kde nedošlo k tak velké redukci oborů a podíl se tím dokonce zvýšil.

Konkrétní hodnoty za rok 2016/17 v prvních ročnících denní i jiných forem vzdělání poskytuje následující tabulka. Díky tomu, že obsahuje i hodnoty za předchozí sledované roky 1998/99, 2003/4, 2008/9, lze sledovat proměny počtu školoborů v čase.

Tabulka 27: Počet školoborů realizovaných v 1. ročníku v dané skupině oborů vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 - bez skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia)

Počet školoborů	1998		2003		2008		2016	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Skupina	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
00 Integrovaný první ročník	7		4					
16 Ekologie a ochr. ŽP	16	1	22		29	0	22	
18 Informatické obory							120	3
21 Hornictví, hutn. a slév.	18	3	12	1	10	1	6	3
23 Strojírenství a str. výr.	676	77	628	60	663	42	631	28
26 Elektr., telekom. a VT	490	54	494	47	433	37	323	17
28 Tech. chemie a ch. sil.	80	10	62	8	41	3	39	1
29 Potravinářství a p. ch.	174	10	192	5	153	5	187	2
31 Text. výr. a oděvnictví	209	13	154	14	53	5	28	1
32 Kožed. a obuv. výr. - plast	17	1	15		6	0	7	
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	252	13	232	20	188	5	145	3
34 Polygrafie a další	40	1	50	3	50	1	54	
36 Stavebnictví, g. a k.	529	22	492	24	440	15	356	8
37 Doprava a spoje	46	15	47	16	50	16	40	3
39 Spec. a interd. obory	4		12	1	56	1	70	1
41 Zemědělství a lesn.	306	14	303	12	284	8	302	6
43 Veterinářství a v. p.	4	1	5		6	0	14	
53 Zdravotnictví	95	21	99	23	95	14	116	15
63 Ekonomika a adm.	351	69	288	59	270	44	233	30
64 Podnikání v ob.	557	210	349	154	309	167	161	140
65 Gastron., hotel. a tur.	463	42	504	37	548	30	401	18
66 Obchod	297	33	264	33	210	23	153	6
68 Právní a veřejn. činn.	46	16	55	21	65	29	90	24
69 Osobní a prov. sl.	147	6	173	7	193	5	171	3
72 Public., knihov. a inf.	1		6		10	0	9	
75 Pedag., učitel. a soc. p.	54	6	80	6	93	17	139	12
78 Obecně odborná př.	155		202	1	329	0	312	
82 Umění a užité umění	168	7	227	6	264	5	262	8
Celkem	5203	645	4971	558	4848	473	4913	478

Poznámka: Pokud škola vyučuje obor v několika různých formách vzdělávání (dálková, večerní, kombinovaná, distanční), je tento obor započítán jako 1 školobor v jiné než denní formě vzdělání. Pokud škola vyučuje daný obor v denní formě a stejný obor také v jiné formě vzdělání, je tento obor vlastně započítán jako dva školobory.

Porovnáme-li rozložení školoborů mezi jednotlivé skupiny oborů v devadesátých letech (v roce 1998/9) a vloni, nejsilnější zastoupení mají přibližně stejné skupiny, Strojírenství, Stavebnictví, Elektrotechnika, Gastronomie a hotelnictví a Ekonomika a administrativa. Významný podíl skupiny Podnikání v oboru se v průběhu školské reformy snižoval, důvodem je jak sloučení pod jeden RVP, tak i snížení počtu žáků a snížení počtu škol nabízejících tyto obory (v mnoha případech došlo ke snížení počtu škol pouze administrativním slučováním).

Významný rozdíl je ale vidět v mocnosti skupiny Textilní výroba a oděvnictví, která zaznamenala výrazný útlum, pravděpodobně v reakci na změněné potřeby trhu práce, kdy okolo roku 2000 ukončilo produkci mnoho významných textilních závodů. Zde došlo k podstatné redukci počtu škol a také zájem žáků klesl. Obojí se pak projevilo v počtu realizovaných školoborů.

Výrazný nárůst oproti konci devadesátých let zaznamenal počet školoborů ve skupině Obecně odborná příprava (lycea a praktická škola), kde působí téměř stejný počet škol jako na sklonku devadesátých let a význam skupiny tím tedy posílil.

Skupina 18 Informatické obory byla vytvořena před několika lety, v rámci reformy soustavy oborů vzdělání, v reakci na potřebu trhu práce. V tabulce se objevuje až v roce 2016/17. Vzhledem k tomu, že jde pouze o jeden maturitní obor, je jejich počet i podíl významný.

Diametrálně odlišné je **pokrytí skupin oborů v jiných než denní formě vzdělávání**. S naprostou převahou vede skupina 64 Podnikání v oboru, obsahující pouze nástavbové obory. Tato skupina je z hlediska charakteru přípravy pro jinou než denní formu vzdělávání velmi příhodná. Vyskytuje se jak v dálkové, tak distanční, kombinované i večerní formě vzdělávání a tvoří 29 % školoborů jiných forem. Se značným odstupem následují skupiny Ekonomika a administrativa a Strojirenství a strojírenská výroba, s podílem 6 % školoborů. Posloupnost významu dalších skupin v podstatě kopíruje rozložení školoborů denní formy. Význam skupiny Právní a veřejnosprávní služby v jiných než denních formách oproti devadesátým letům výrazně vzrostl a nyní do ní spadá 5 % realizovaných školoborů.

Pro odborníky může být zajímavý i pohled na hodnoty **průměrného počtu žáků na školobory** jednotlivých skupin oborů, v denní a jiných formách vzdělávání, ve sledovaných letech. Hodnoty ukazuje následující tabulka. Neukazuje však průměrný počet žáků ve studijní skupině nebo třídě. Pokud má škola v rámci oboru paralelně dvě nebo více tříd, v hodnotách v tabulce se toto hledisko neprojeví, hodnota je souhrnem za celou školu. Více než jedna třída denního studia v ročníku se otevírá již tradičně pro výuku školoborů skupiny Veterinářství a veterinární péče. Dále pro Právní a veřejnosprávní činnost, Informatické obory a Zdravotnictví. Průměrný počet žáků na školobor je nižší než v předchozích letech, a stejně tak i extrémní hodnoty.

Tabulka 28: Průměrný počet žáků na realizovaný školobor v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 (bez skupiny 79 Obecná příprava)

Žáků na školobor	1998		2003		2008		2016	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Skupina oborů	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
00 Integrovaný první ročník	114,9		94,8					
16 Ekologie a ochr. ŽP	30,8	1,0	30,2		24,3		15,2	
18 Informatické obory							31,7	11,7
21 Hornictví, hutn. a slév.	16,8	11,3	20,5	4,0	19,2	138,0	9,3	7,3
23 Strojirenství a str. vyr.	24,2	24,9	24,7	24,5	24,5	29,5	19,7	14,5
26 Elektr., telekom. a VT	28,5	16,4	29,3	21,9	27,3	24,2	19,0	13,9
28 Tech. chemie a ch. sil.	21,1	7,8	20,3	12,4	18,3	20,0	21,6	11,0
29 Potravinářství a p. ch.	18,0	12,4	19,3	18,6	16,1	11,6	15,0	25,5
31 Text. vyr. a oděvnictví	16,4	13,2	17,4	15,7	13,8	18,6	8,3	25,0
32 Kožed. a obuv. vyr. - plast.	8,8	8,0	11,3		15,8		9,0	
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	19,9	11,7	20,7	10,0	17,2	17,6	11,8	14,3
34 Polygrafie a další	19,6	9,0	19,8	8,3	21,4	25,0	16,2	
36 Stavebnictví, g. a k.	18,4	20,2	19,8	18,4	18,5	29,5	13,6	12,3
37 Doprava a spoje	32,7	26,9	36,6	32,2	33,9	26,5	25,7	17,7
39 Spec. a interd. obory	71,5		44,0	29,0	31,7	19,0	18,6	18,0
41 Zemědělství a lesn.	22,4	28,3	23,5	18,5	20,6	20,6	16,7	21,7
43 Veterinářství a v. p.	62,3	2,0	59,6		55,7		45,4	
53 Zdravotnictví	52,7	29,4	53,9	29,3	40,1	27,0	30,8	23,0
63 Ekonomika a adm.	43,3	31,2	45,3	38,3	40,0	33,4	29,1	14,2
64 Podnikání v ob.	21,5	17,0	24,7	27,1	31,7	41,7	23,3	24,8
65 Gastron., hotel. a tur.	32,6	14,5	33,2	20,8	29,6	21,7	24,7	20,2
66 Obchod	24,6	29,3	24,5	33,5	21,4	32,2	14,4	15,5
68 Právní a veřejn. činn.	42,3	55,9	40,7	50,7	38,3	40,4	36,3	17,0
69 Osobní a prov. sl.	26,1	18,8	26,3	19,6	25,8	23,2	21,9	17,3
72 Public., knihov. a inf.	58,0		31,7		29,0		19,0	
75 Pedag., učitel. a soc. p.	38,5	36,3	31,9	38,8	28,0	37,1	21,8	21,3
78 Obecně odborná př.	16,9		20,7	67,0	23,1		17,1	
82 Umění a užité umění	15,9	12,9	13,7	4,8	12,7	8,6	14,3	4,9
Celkem	25,5	21,5	26,4	26,6	25,1	33,4	17,8	13,8

Poslední tabulka této dílčí kapitoly se zaměřuje na **průměrný počet realizovaných školoborů na školu** v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání. Ukazuje, ve kterých skupinách oborů vyučují školy více oborů vzdělání (resp. učí podle několika RVP).

Nepřekvapí, že to jsou především skupiny Strojírenství a strojírenská výroba, Stavebnictví a umělecké obory. Více oborů školy často otevírají i ve skupinách Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika, která je rovněž poměrně široká a zahrnuje velké množství zaměstnavateli poptávaných oborů. Dále samozřejmě Gastronomie, hotelnictví a turismus, kde je pro školu logické realizovat výuku hned v několika oborech a vyučovat jak na učební, tak na maturitní úrovni. Více oborů v rámci skupiny se také vyskytuje u Zemědělství a lesnictví (kde je široké spektrum oborů poskytujících různé úrovně vzdělání) a Polygrafie a zpracování papíru, filmu a fotografie (kde jsou často realizovány obory H a L/0 s podobnou náplní odborného výcviku).

Tabulka 29: Průměrný počet realizovaných školoborů na školu v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17 (bez skupiny 79 Obecná příprava - gymnázium)

Počet oborů na školu	1998		2003		2008		2016	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Skupina oborů	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
00 Integrovaný první ročník	1,0		1,0					
16 Ekologie a ochr. ŽP	1,0	1,0	1,0		1,0		1,0	
18 Informatické obory							1,0	1,0
21 Hornictví, hutn. a slév.	1,4	1,5	1,3	1,0	1,1	0,5	1,5	1,0
23 Strojírenství a str. vyr.	2,0	1,2	2,1	1,2	2,5	1,1	2,4	1,1
26 Elektr., telekom. a VT	2,0	1,2	2,2	1,1	2,1	1,1	1,9	1,0
28 Tech. chemie a ch. sil.	1,9	1,4	1,8	1,1	1,5	1,0	1,3	1,0
29 Potravinářství a p. ch.	1,6	1,4	1,7	1,0	1,5	2,5	1,6	1,0
31 Text. vyr. a oděvnictví	1,5	1,1	1,4	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0
32 Kožed. a obuv. vyr. - plas	1,2	1,0	1,1		1,0		1,0	
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	1,6	1,3	1,6	1,3	1,5	1,0	1,4	1,0
34 Polygrafie a další	1,5	1,0	1,9	1,0	1,7	1,0	1,6	
36 Stavebnictví, g. a k.	2,6	1,1	2,6	1,1	2,5	0,9	2,2	1,0
37 Doprava a spoje	1,5	1,0	1,5	1,1	1,5	1,1	1,4	1,0
39 Spec. a interd. obory	1,0		1,1	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0
41 Zemědělství a lesn.	1,6	1,1	1,6	1,1	1,7	1,1	1,8	1,0
43 Veterinářství a v. p.	1,0	1,0	1,0		1,0		1,0	
53 Zdravotnictví	1,4	1,1	1,5	1,0	1,4	1,0	1,5	1,0
63 Ekonomika a adm.	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1
64 Podnikání v ob.	1,6	2,3	1,4	1,6	1,1	1,0	1,0	1,0
65 Gastron., hotel. a tur.	1,8	1,5	1,9	1,4	2,1	1,5	1,6	1,4
66 Obchod	2,2	1,2	1,9	1,2	1,6	1,4	1,3	1,0
68 Právní a veřejn. činn.	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0
69 Osobní a prov. sl.	1,3	1,0	1,4	1,4	1,4	1,0	1,4	1,0
72 Public., knihov. a inf.	1,0		1,0		1,0		1,0	
75 Pedag., učitel. a soc. p.	1,2	1,0	1,3	1,0	1,3	1,4	1,1	1,0
78 Obecně odborná př.	1,1		1,1	1,0	1,1		1,2	
82 Umění a užité umění	2,1	1,4	2,5	1,5	2,5	1,3	2,2	2,0
Celkem	3,88	1,86	4,07	1,66	4,35	1,37	4,88	2,03

5.3 Realizované školobory z pohledu četnosti výskytu na školách

Realizovaná oborová soustava se v čase měnila a stále se vyvíjí. Střední školy spolu se svými zřizovateli se snaží vyhovět poptávce po odborném vzdělávání jak ze strany uchazečů, tak ze strany zaměstnavatelů a trhu práce. Z tohoto důvodu se mění i struktura a četnost výuky jednotlivých oborů vzdělání na středních školách.

- **Obory středního vzdělání (bez výučního listu a bez maturitní zkoušky)**

Tohoto stupně vzdělání dosáhne absolvent oborů s kategoriemi C a J. Dříve sem patřila i kategorie D s oborem Praktická škola tříletá, který v současnosti již není realizován. **V roce 2016/17** školy vyučovaly v 1. ročníku tohoto stupně vzdělání celkem 7 různých oborů. Ze 186 školoborů kategorie C a J připadá 93 % na **skupinu 78 Obecně odborná příprava**, a to tak, že 104 školoborů, čili 56 % oborů středního vzdělání bez výučního listu, tvoří obor 78-62-C/002 Praktická škola dvouletá a 69 školoborů, čili 37 %, pak obor 78-62-C/001 Praktická škola jednoletá. Oproti školnímu roku 2008/9 obor praktické školy jednoleté posílil na významnosti a naopak dvouletý oslabil. Kromě oboru 78-61-D/001 Praktická škola tříletá se po roce 2003 také přestal realizovat Integrovaný 1. ročník a obor Ošetřovatelka. Naopak v datech za rok 2016/17 najdeme v jedné škole v jiné formě vzdělání v 1. ročníku obor Pedagogika pro asistenty ve školství, který v minulosti neexistoval. (V roce 2008/9 jej vyučovaly dvě školy, obě pouze v jiné než denní formě.)

- **Obory středního vzdělání s výučním listem**

Ve **školním roce 2008/09** se na 528 středních školách realizovalo v 1. ročníku 167 různých oborů středního vzdělání s výučním listem. Tyto střední školy vyučovaly v 1. ročníku oborů kategorie E a H 42 268 žáků ve 2254 školoborech, v 17 různých skupinách oborů vzdělání. Přitom 51 % školoborů spadá do 3 skupin oborů vzdělání, a to Strojírenství a strojírenská výroba (19 %), Gastronomie, hotelnictví a turismus (17 %) a Stavebnictví, geodézie a kartografie (15 %). Ve skupině gastronomických oborů navíc v posledních 10 letech došlo (jako v jediné skupině) ke zvýšení počtu realizovaných školoborů.

Naproti tomu ve **školním roce 2016/17** realizovalo v 1. ročnících střední vzdělávání s výučním listem pouze 509 škol. Realizováno bylo jen 108 RVP, ve 2105 školoborech, pro celkem 32 104 žáků 1. ročníků v 19 různých skupinách oborů. Výrazně nejvyšší podíl školoborů připadal na skupinu Strojírenství a strojírenská výroba (21 %). Silnými skupinami v pořadí s odstupem jednoho procentního bodu následovaly Stavebnictví, geodézie a kartografie (13 %), Gastronomie, hotelnictví a turismus a Zemědělství a lesnictví. Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika je pátou nejsilnější skupinou, spadá do ní 9 % realizovaných školoborů se žáky v prvních ročnících školního roku 2016/17.

Ve skupině Speciální a interdisciplinární obory se objevuje školobor Malíř a lakýrník (39-41-H/01). Naopak skupina Ekonomika a administrativa už nemá v kategorii učebních oborů žádný školobor (zanikl obor Technicko-administrativní pracovník). Ve skupině Zdravotnických oborů se objevuje obor Ošetřovatel (53-41-H/01) a ve skupině Pedagogika, učitelství a sociální péče obor Pečovatelské služby (75-41-E/01). Dále si lze povšimnout, že počet školoborů ve skupině Zemědělství a lesnictví je stabilní, hodnoty za sledované roky 1998/9, 2003/4, 2008/9 a 2016/17 jsou vyrovnané. Výrazný nárůst počtu školoborů v průběhu sledovaných let zaznamenala skupina Potravinářství a potravinářská chemie.

- **Obory 4letého středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (bez gymnázií)**

Obory vzdělání kategorií L0 a M byly v 1. ročníku ve **školním roce 2008/09** realizovány na 898 středních školách a navštěvovalo je 69 601 žáků. Výuka probíhala ve 2173 školoborech tvořených 254 různými obory. Nejvíce školoborů bylo v roce 2008 realizováno ve skupinách 63 Ekonomika a administrativa (13 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (10 %), 78 Obecně odborná příprava (10 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (9 %) a 82 Umění a užité umění (9 %). Ještě v roce 1998 však mezi skupinami s nejvíce školobory patřila i skupina 64 Podnikání v oboru, ale počet takových školoborů klesl o 40 %. Naopak skupina 78 Obecně odborná příprava měla v roce 1998 nízké zastoupení

realizovaných školoborů (1 %), ale díky nově vzniklým oborům lyceí se začala na středních školách hodně vyučovat (viz tabulka 30).

Naproti tomu ve **školním roce 2016/17** realizovalo v 1. ročnících čtyřleté odborné střední vzdělávání s maturitní zkouškou pouze 772 škol. Realizováno bylo jen 105 RVP v 1887 školoborech pro celkem 49 515 žáků 1. ročníků, a to ve 26 různých skupinách oborů. Nejvíce školoborů (14 %) připadalo v roce 2016/17 na skupinu Ekonomika a administrativa. Následovala skupina uměleckých oborů, s desetinou celkového počtu školoborů. Skupina strojírenských byla s podílem 9 % na třetím místě a Gastronomie, hotelnictví, turismus na čtvrtém. Se 7% podílem následovaly skupiny Obecně odborná příprava a Elektrotechnika a výpočetní technika.

V datech za rok 2016 se oproti předchozím rokům projevily hlavně změny oborové soustavy – vznik skupiny Informatických oborů a naopak specializace skupiny Podnikání v oboru pouze na nástavbové studium. V předchozích letech zanikla příprava ve skupině Filosofie a teologie, která je nyní zaměřena na terciární úroveň (VOŠ a VŠ) přípravy.

Výrazný postupný nárůst počtu školoborů mezi lety 1998/9, 2003/4, 2008/9 a 2016/17 se dotkl většiny skupin maturitních oborů. Nejvýrazněji ho zaznamenaly skupiny Osobní a provozní služby (změna oboru Kosmetička z tříletého učebního na čtyřletý maturitní), Speciální a interdisciplinární obory, Obecně odborná příprava, Gastronomie, hotelnictví a turismus, Právní a veřejnosprávní činnost, Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie a málo početná skupina Veterinářství a veterinární péče a nepříliš významná skupina Publicistika, knihovnictví a informační služby. Mírně narůstal počet školoborů i v rámci skupiny Strojírenství a strojírenská výroba. Výrazný útlum je naopak patrný ve skupině Textilní výroba a oděvnictví

- **Obory nástavbového studia**

Nástavbové obory jsou určeny pro absolventy 3letých oborů středoškolského vzdělání s výučním listem, kteří tak mohou dosáhnout vyššího stupně vzdělání. Z předchozích kapitol vyplynulo, že v této kategorii byla více než polovina žáků 1. ročníků v roce 2008/9 vyučována v jiné než denní formě vzdělání a že mezi lety 1998 a 2008 došlo k velké redukci počtu realizovaných oborů vzdělání (z 85 na 39 oborů). Ve školním roce 2008/09 tak celkem 23 187 žáků nastoupilo do 1. ročníku v 731 školoborech na 410 středních školách.

U nástavbového studia bylo ve **školním roce 2008/9** celkem 50 % školoborů realizováno jako obory ze skupiny 64 Podnikání v oboru. Ještě v roce 1998 se v této skupině vyučovalo 20 různých oborů, po reformě se však jedná jen o jediný RVP, a to 64-41-L/524 Podnikání. Tento obor je specifický tím, že jej mohou studovat absolventi 3letých oborů vzdělání s výučním listem bez rozlišení jejich zaměření. Jako příklad zaniklých oborů této skupiny lze jmenovat obory 64-41-L/521 Podnikání v oboru obchodu a služeb, 64-41-L/504 Podnikání v oborech strojírenství, 64-41-L/509 Podnikání v oborech textilu a oděvnictví atd.

Naproti tomu ve **školním roce 2016/17** realizovalo v 1. ročnících střední vzdělávání s maturitní zkouškou v nástavbových oborech pouze 308 škol. Realizováno bylo jen 24 RVP, v 500 školoborech, pro celkem 10 305 žáků 1. ročníků, a to v 18 různých skupinách oborů. V rámci skupin oborů zcela jednoznačně převažuje Podnikání v oboru, s 60 % z celkového počtu školoborů realizovaných v prvních ročnících ve školním roce 2016/17. S velkým odstupem následuje skupina Strojírenství a strojírenská výroba, s desetinou všech školoborů, a se 7 % zaujímá třetí místo skupina Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Po 4 % mají současně skupiny Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, Stavebnictví, geodézie a kartografie a Gastronomie, hotelnictví a turismus.

V letech 1998/9, 2003/4, 2008/9 a 2016/17 postupně narůstal počet školoborů hlavně v méně četných skupinách oborů. Většinou docházelo spíše k redukci na polovinu nebo čtvrtinu původního počtu školoborů. Snížení u skupiny Podnikání v oboru bylo dáno spojením pod jeden RVP.

Následující tabulka ukazuje počty školoborů v jednotlivých skupinách oborů, rozčleněné podle poskytované úrovně vzdělání – střední vzdělání s výučním listem (kategorie E a H), střední vzdělání s maturitní zkouškou - pouze kategorie M a L/0 a střední vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium (L/5). Údaje jsou uvedeny za všechny formy vzdělávání (denní i jiné) souhrnně.

Tabulka 30: Počet školoborů realizovaných v 1. ročníku podle kategorie vzdělání a skupiny oborů ve šk. letech 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17, bez rozlišení formy vzdělávání (bez skupiny 79 Obecná příprava)

Počet ŠO	E+H				L0+M				L5			
Skupina oborů	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
16 Ekologie a ochr. ŽP	0	0	0	0	16	22	29	22	1	0	0	0
18 Informatické obory	0	0	0	0	0	0	0	123	0	0	0	0
21 Hornictví, hutn. a slév.	11	5	4	5	10	8	7	4	0	0	0	0
23 Strojírenství a str. výr.	494	431	432	434	152	170	199	174	107	87	74	51
26 Elektr., telekom. a VT	266	246	174	183	204	213	228	124	74	82	68	33
28 Tech. chemie a ch. sil.	53	38	22	18	29	25	18	20	8	7	4	2
29 Potravinářství a p. ch.	154	165	130	173	15	19	22	13	15	13	6	3
31 Text. výr. a oděvnictví	163	112	37	22	32	35	19	7	27	21	2	0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	14	13	4	5	3	2	2	2	1	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	214	203	149	117	19	18	19	12	32	31	25	19
34 Polygrafie a další	36	31	27	19	5	16	22	34	0	6	2	1
36 Stavebnictví, g. a k.	435	405	349	282	82	75	79	64	34	36	27	18
37 Doprava a spoje	6	7	5	7	32	35	38	33	23	21	23	3
39 Spec. a interd. obory	0	0	0	15	4	12	56	50	0	1	1	6
41 Zemědělství a lesn.	226	220	207	225	82	80	77	76	10	13	8	7
43 Veterinářství a v. p.	0	0	0	0	4	5	6	14	0	0	0	0
53 Zdravotnictví	0	0	12	31	104	112	96	96	0	0	0	3
61 Filosofie, teologie	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	56	33	0	0	276	260	286	258	84	50	23	0
64 Podnikání v ob.	0	0	0	0	196	121	117	0	571	382	359	301
65 Gastron., hotel. a tur.	357	383	376	254	75	93	143	147	73	65	59	18
66 Obchod	210	199	157	135	57	56	54	20	63	42	22	4
68 Právní a veřejn. činn.	0	0	0	0	53	64	81	99	9	12	13	15
69 Osobní a prov. sl.	141	125	138	108	2	37	47	55	7	16	12	11
72 Public., knihov. a inf.	0	0	0	0	1	6	10	9	0	0	0	0
75 Pedag., učitel. a soc. p.	0	0	0	38	58	85	107	106	2	1	1	1
78 Obecně odborná př.	0	0	0	0	14	94	216	139	0	0	0	0
82 Umění a užité umění	31	36	31	34	108	156	195	186	2	5	2	4
Celkem	2867	2652	2254	2105	1634	1819	2173	1887	1144	891	731	500

Následující části této kapitoly ukazují, jaké **obory byly ve školním roce 2016/17 realizovány na nejvíce středních školách v České republice** – vyskytovaly se tedy v realizované vzdělávací nabídce mezi školobory nejpočetněji. Porovnávání četnosti jednotlivých oborů v uplynulém školním roce s předchozími sledovanými obdobími by vzhledem k výrazným změnám oborové soustavy nebylo korektní.

Nejčastěji vyučovaným oborem **s výučním listem** byl v prvních ročnících školního roku 2016/17 jednoznačně Kuchař-číšník. Následovaly jej obory Strojní mechanik, Mechanik opravář motorových vozidel a s určitým mírným odstupem Truhlář, Obráběč kovů a Cukrář.

Tabulka 31: Obory vzdělání s výučním listem, které byly v roce 2016/17 v 1. ročníku vyučovány na největším počtu škol

Kategorie E+H	Počet ŠO
6551H01 Kuchař-číšník	159
2351H01 Strojní mechanik	112
2368H01 Mechanik opravář.mot.voz.	104
3356H01 Truhlář	84
2356H01 Obráběč kovů	83
2954H01 Cukrář	83
6551E01 Strav.a ubyt.sloužby	75
6951H01 Kadeřník	71
3652H01 Instalatér	69
3667H01 Zedník	62
4155H01 Opravář zeměděl.strojů	59
2651H01 Elektrikář	58
6651H01 Prodavač	58
2651H02 Elektrikář-silnoproud	56
3667E01 Zednické práce	42
2351E01 Strojírenské práce	39
4152E01 Zahradnické práce	39
7541E01 Pečovatelské služby	38
4152H01 Zahradník	37
2652H01 Elektromechanik	36
Celkem ŠO v kategorii E+H	2105

Tabulka 32: Obory vzdělání s maturitní zkouškou, které byly v roce 2016/17 v 1. ročníku vyučovány nejčastěji

Kategorie L0+M	Počet ŠO
6341M02 Obchodní akademie	140
1820M01 Informační technologie	123
6341M01 Ekonomika a podnikání	118
5341M01 Zdravotnický asistent	72
2341M01 Strojírenství	71
7541M01 Sociální činnost	71
6843M01 Veřejnosprávní činnost	70
6542M01 Hotelnictví	68
2641M01 Elektrotechnika	63
2345L01 Mechanik seřizovač	55
2641L01 Mechanik elektrotechnik	52
6542M02 Cestovní ruch	49
7842M02 Ekonomické lyceum	45
3647M01 Stavebnictví	43
8241M05 Grafický design	42
4141M01 Agropodnikání	37
6941L01 Kosmetické služby	37
7531M01 Předšk.,mimošk.pedagogik	34
3941L01 Autotronik	30
6541L01 Gastronomie	30
Celkem ŠO v kategorii L0+M	1887

V rámci čtyřletých oborů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, čili kategorií **L0 a M**, byly v loňských prvních ročnících jednoznačně nejčastěji realizovány obory Obchodní akademie, Informační technologie a Ekonomika a podnikání. Každý z nich ale zahrnuje jen 6-7 % celkového počtu školoborů, čili nejedná se o obory s jasnou převahou. S mírným odstupem následují obory Zdravotnický asistent, Strojírenství, Sociální činnost, Veřejnosprávní činnost a Hotelnictví. Převahu na předních příčkách níže uvedené tabulky mají obory spíše netechnického směru, doplněné nejžádanějšími (z pohledu trhu práce) z technických oborů.

Tabulka 33: Nástavbové obory, které byly v roce 2016/17 v 1. ročníku vyučovány nejčastěji

Kategorie L5	Počet ŠO
6441L51 Podnikání	301
2343L51 Provozní technika	51
2641L52 Provozní elektrotechnika	26
3342L51 Nábytkář.,dřev.výroba	19
6541L51 Gastronomie	18
3644L51 Stavební provoz	17
6842L51 Bezpečnostní služby	15
6941L52 Vlasová kosmetika	9
2641L51 Mechanik elektrotechnik	7
3941L51 Autotronik	6
Celkem ŠO v kategorii L5	500

Ještě výraznější netechnická orientace je u nástaveb, kdy v prvních ročnících nástavbového studia (L/5) ve školním roce 2016/17 naprosto převažuje univerzální nástavbový obor Podnikání, který představuje 60 % z celkového počtu školoborů. Zde je ale potřeba vnímat nástavbové učivo především jako doplněk k původně vystudovanému oboru. S obrovským odstupem následuje obor Provozní technika, který tvoří 10 % z celkového počtu školoborů. Za ním, s polovičním významem, následuje jako třetí v pořadí Provozní elektrotechnika.

6. Závěr

Cílem všech reforem a změn, které oblast středního odborného vzdělávání v uplynulých osmnácti letech provázely, je dosažení optimální struktury vzdělávací nabídky. Záměrem je co nejvíce sladit počáteční přípravu s měnícími požadavky trhu práce, vybavit budoucí absolventy kompetencemi k sebevzdělávání a zároveň je vyslat na trh práce natolik prakticky a teoreticky připravené, aby byli schopni se bez problémů okamžitě začlenit a najít uplatnění. Stejně tak je ale důležitým záměrem optimalizace kapacity škol, a to s ohledem na potřeby regionálního trhu práce, ale i s ohledem na zájmy uchazečů o středoškolské vzdělání. Vzhledem k demografickému vývoji počtu žáků devátých tříd nebylo možné udržovat dřívější kapacitu škol a neregulovat nabídku oborů vzdělání.

Celkově byl **v letech 1998–2016 zredukován počet středních škol o jednu čtvrtinu**, přičemž redukce proběhla hlavně v období do roku 2008 a v posledních letech pokračovala pozvolněji. Optimalizace sítě veřejných škol probíhala často formou slučování, ale samozřejmě i rušením škol. U soukromých a církevních škol působil **zákon trhu**, kdy se školy snažily přizpůsobit poptávce zájemců o vzdělávání, ovlivněné ztenčováním příslušných populačních ročníků. V současnosti představuje podíl církevních škol 3,2 %, soukromých 22,1 % a veřejných 74,8 % (měřeno počtem škol).

Počet středních škol po roce 1998 klesal ve všech krajích s výjimkou Středočeského, kde se prudký pokles z počátku sledovaného období zastavil a vystřídal ho mírný nárůst po roce 2008.

Počet žáků středních škol začal klesat ve většině krajů po roce 2003, zpočátku slabě. Výrazný pokles zaznamenaly všechny kraje až po roce 2008, a počty žáků z roku 2016 se dostaly pod úroveň hodnot z roku 1998. Důvodem byl dlouhodobý pokles počtu patnáctiletých a dobíhání studia silnějších ročníků. Pokles počtu škol se promítl v **nárůstu průměrného počtu žáků na školu**.

Slučování menších středních škol vedlo ke **zvýšení pestrosti vzdělávací nabídky** v jednotlivých školách. Optimalizací sítě škol se tedy rozšiřoval i záběr jednotlivých škol z hlediska skupin oborů vzdělání, které svou nabídkou pokrývaly. Počet škol, které vyučují obory pouze jedné skupiny vzdělání, postupně klesá, nicméně školy specializující se na jednu určitou skupinu vzdělání stále v celkové síti škol převažují, tvoří 43 %. Následují školy nabízející obory ze dvou různých skupin, jejich počet mírně narůstal a nyní tyto školy tvoří v celkovém počtu škol zhruba pětinu. Na 13 % škol realizuje obory ze tří různých skupin a stejné procento škol vyučuje 6 a více skupin oborů.

Při celkovém pohledu na **podíly škol nabízejících obory jednotlivých skupin** by se dalo říci, že školy v největší míře realizují výuku v takových skupinách vzdělání, které trh práce nejvíce potřebuje. Při pohledu na souhrnnou vzdělávací nabídku v členění pouze podle skupin oborů vzdělání bez rozčlenění na úrovně vzdělání vidíme, že vzdělávací nabídka respektuje potřeby trhu práce. V krátkodobém horizontu sice chybějí na trhu práce řemeslníci a vyučení technici, ale z dlouhodobého hlediska budou požadavkům průmyslu 4.0 vyhovovat ve větší míře pravděpodobně pracovníci s maturitní úrovní vzdělání, u nichž se předpokládá analytičtější a kreativnější schopnost uvažování. Zároveň je zapotřebí zmínit, že o technické učební obory je ze stran žáků stabilní zájem, a to i navzdory demografickému poklesu, neboli pokud jde o vzdělanostní strukturu žáků, jsou nynější požadavky trhu práce vzdělávacím systémem naplňovány. Často diskutovanou otázkou je kvalita žáků a snižující se nároky škol na přijímané žáky. Větší dostupnost studia na maturitní úrovni oproti dřívějším silným populačním ročníkům bývá spatřována jako důvod snižujících se studijních předpokladů žáků vstupujících do učebních oborů. Nicméně poměr žáků vstupujících do maturitních a do učebních oborů rovněž

zůstává již řadu let poměrně stabilní a studie zaměřené na vzdělanost žáků základních škol zatím neprokázaly snižující se kvalitu žáků jednoznačně.

Soustava oborů vzdělání ve středním vzdělávání je dána aktuálním **nařízením vlády**. V soustavě oborů je nyní celkem 284 rámcových vzdělávacích programů. Samotná existence oboru vzdělání však neznamená, že je obor alespoň na jedné střední škole vyučován. V prvních ročnících je jich vyučováno 256, celkově ve všech ročnících 279 (ve školním roce 2016/17).

V jiné než denní formě vzdělávání je nabídka a počet vyučovaných oborů v prvním ročníku školního roku 2016/17 méně pestrá, řada skupin oborů není pokryta. Některé školy nenabírají žáky každoročně, ale jen jednou za dva či více let.

Realizovaná vzdělávací nabídka je výsledkem **kombinace dvou hledisek** – jak školy, tak oboru, který vyučuje. Z tohoto důvodu se ve školské statistice někdy používá pojem „**školobor**“, který představuje jeden obor vzdělání vyučovaný na jedné škole.

Výsledkem slučování škol a změny soustavy oborů bylo sblížení počtu školoborů kategorie H s počtem školoborů kategorie M. Jedná se o dvě kategorie s největšími počty školoborů realizovaných v prvních ročnících denního studia, přičemž počet učebních školoborů kategorie H převyšoval na sklonku devadesátých let počet maturitních skoro dvojnásobně. Postupné snížení počtu učebních školoborů a zvýšení maturitních obě hodnoty vzájemně přiblížilo.

Nejvíce **školoborů realizovaných v 1. ročnících v denní formě ve školním roce 2016/17** je v kategorii H (1770), těsně následuje kategorie M (1604). S velkým odstupem následují školobory kategorie E (554), L/0 (389) a L/5 (331), a teprve pak ostatní. Přičemž počet školoborů kategorie L/0 se do roku 2008 zvyšoval a přes následný mírný pokles je i dnes v této kategorii vyučováno o polovinu školoborů více než na konci devadesátých let.

Výrazně nejvíce realizovaných **školoborů** v prvních ročnících denní formy vzdělávání spadá do **skupiny** Strojírenství a strojírenská výroba. V roce 2016/17 tvořila tato skupina 13 % všech realizovaných školoborů. S určitým odstupem následuje počet školoborů skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus (8 % z celkového počtu školoborů). Oproti vítězi poloviční, ale přesto výrazný podíl (6–7 %) mají skupiny Stavebnictví, geodézie a kartografie, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, obecně odborná příprava (lycea a praktická škola) a Zemědělství a lesnictví. Poměrně silně zastoupenou skupinou je i Ekonomika a administrativa, s téměř pěti procenty a Umění a užité umění, kde nedošlo k tak velké redukci rozmanitosti oborů a podíl se tím dokonce zvýšil.

Soustavu oborů vzdělání a z ní vyplývající vzdělávací nabídku škol lze v současné době považovat za stabilizovanou; občasné změny, ke kterým dochází ve snaze racionalizovat dílčí nevyváženost v jednotlivých krajích, vede spíše ke změnám v síti škol, přitom je snaha vzdělávací nabídku zachovávat. Přizpůsobení výuky lokálním potřebám probíhá především v rámci škol prostřednictvím Školních vzdělávacích programů.

7. Přílohy

Tabulka 34: Počet žáků v 1. ročníku v dané kategorii vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04 a 2008/09 (bez kategorie K - gymnázia)

Počet žáků	1998			2003			2008			2016		
	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem
Kategorie	Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné	
C	640		640	589		589	903		903	1390		1390
D	1593		1593	303		303						
E	8558	42	8600	7756		7756	5852	3	5855	4719	58	4777
H	45766	382	46148	45314	529	45843	35932	481	36413	26974	353	27327
J	1082	76	1158	750	12	762	76	67	143	116	20	136
L0	8046	2	8048	8816	49	8865	10473	75	10548	6159	18	6177
L5	14681	10296	24977	12114	11274	23388	11180	12007	23187	5732	4573	10305
M	51601	3026	54627	55136	2970	58106	56308	2745	59053	41819	1519	43338
Nk	555	28	583	463	28	491	530	43	573	572	39	611
Nk8	94		94	103		103	74		74	89		89
Celkem SŠ	132616	13852	146468	131344	14862	146206	121328	15421	136749	87570	6580	94150

Tabulka 35: Počet škol vyučujících žáky v 1. ročníku v dané kategorii vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04 a 2008/09 (bez kategorie K)

Počet škol	1998			2003			2008			2016		
	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ
Kategorie	Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné	
C	69		69	72		72	102		102	129	0	129
D	67		67	30		30						
E	237	1	237	185		185	168	1	168	161	2	162
H	582	32	584	527	31	531	472	20	476	444	18	448
J	26	4	28	23	1	23	8	2	10	12	1	13
L0	187	2	188	225	2	225	251	3	251	226	2	226
L5	416	227	498	352	231	437	322	257	410	238	173	308
M	768	105	776	782	98	787	808	98	812	708	76	715
Nk	13	3	13	12	3	12	14	4	14	14	4	14
Nk8	5		5	5		5	5		5	5	0	5
Celkem SŠ	1342	347	1354	1221	337	1231	1115	345	1122	1006	235	1016

Poznámka: Některé střední školy realizují obory ve více kategoriích vzdělání a ve více formách vzdělání, proto údaje v řádku a sloupci „Celkem SŠ“ nejsou součtem údajů uvnitř tabulky.

Tabulka 36: Přehled počtu škol realizujících 1. ročník z pohledu výuky oborů z kategorie K ve školních rocích 1998/99, 2003/04 a 2008/09

Počet SŠ s 1. ročníkem	1998		2003		2008		2016	
	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem
Celkem	1668	1681	1540	1550	1434	1441	1304	1314
SŠ vyučující obory kat. K	346	347	348	348	369	371	355	355
SŠ vyučující pouze obory kat. K	326	327	319	319	319	319	298	298
SŠ vyučující obory kat. K + jiné	20	20	29	29	50	52	57	57
SŠ vyučující obory jiné než kat. K	1342	1354	1221	1231	1115	1122	1006	1016

Poznámka: Denní FV = denní forma vzdělání.

Tabulka 37: Průměrný počet žáků na realizovaný školobor v dané kategorii vzdělání a v kraji

ROK		1998			2003			2008			2016		
Žáků na ŠO		Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma		
Kraj	Kateg.	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem
Hlavní město Praha	C	6,5		6,5	9,1		9,1	11,4		11,4	7,6		7,6
	E	14,9	21,0	15,1	13,9		13,9	12,6		12,6	10,5	28,0	11,3
	H	23,3	20,0	23,3	26,0	23,0	25,9	24,3	32,2	24,7	21,2	16,0	21,1
	K	54,7	50,3	54,6	42,1	74,5	42,7	40,1	34,0	39,9	45,5	17,3	44,7
	L0	33,5		33,5	29,3		29,3	28,2		28,2	23,5		23,5
	L5	29,4	45,5	35,0	32,1	53,0	40,4	27,4	44,7	34,7	15,1	26,9	20,5
	M	46,4	43,9	46,1	48,6	46,4	48,4	42,0	32,5	41,2	38,7	25,2	37,3
Celkem kraj		33,8	42,5	34,8	35,1	49,4	36,4	32,7	39,3	33,3	30,5	25,3	30,0
Jihočeský kraj	C	5,8		5,8	9,5		9,5	6,6		6,6	4,3		4,3
	E	11,8		11,8	10,9		10,9	10,1		10,1	7,4		7,4
	H	18,3	3,0	17,9	20,3	4,8	19,8	19,9	6,0	19,6	15,3	24,0	15,4
	K	55,5		55,5	31,6		31,6	31,7		31,7	29,2	1,0	28,7
	L0	33,0		33,0	22,3		22,3	24,9	29,0	25,0	23,0		23,0
	L5	18,4	18,2	18,3	20,7	29,0	24,3	29,0	37,3	32,9	21,1	22,1	21,5
	M	41,8	10,0	39,3	39,4	37,7	39,4	33,1	29,2	32,9	25,8	17,0	25,7
Celkem kraj		25,4	15,4	24,3	25,8	26,6	25,9	25,3	32,9	25,9	20,1	20,5	20,1
Jihomoravský kraj	C	11,1		11,1	8,9		8,9	8,5		8,5	8,6		8,6
	E	13,5		13,5	11,6		11,6	10,8		10,8	8,9		8,9
	H	24,3	3,5	24,1	25,1	4,6	24,3	24,7	29,0	24,7	17,8	31,0	17,9
	K	58,4	12,0	56,6	37,2	6,0	36,5	37,9	19,0	37,7	36,4		36,4
	L0	33,6		33,6	30,2		30,2	29,3		29,3	22,9		22,9
	L5	20,7	35,1	25,1	22,9	27,4	24,8	27,8	30,7	29,1	20,7	19,7	20,4
	M	40,1	25,4	38,9	37,9	23,8	37,0	34,6	17,4	33,6	28,0	11,7	27,2
Celkem kraj		29,6	31,0	29,8	28,8	23,5	28,3	28,7	27,5	28,6	23,0	18,0	22,8
Karlovarský kraj	C	24,0		24,0	8,0		8,0	7,0		7,0	18,5		18,5
	E	16,1		16,1	14,5		14,5	14,4	3,0	13,9	12,6		12,6
	H	21,3	20,0	21,3	24,2	17,5	23,8	23,9	12,0	23,2	16,9		16,9
	K	63,6		63,6	42,8		42,8	36,5		36,5	33,8		33,8
	L0	25,5		25,5	23,9		23,9	26,3		26,3	14,9		14,9
	L5	17,1	23,9	19,0	22,5	25,5	24,4	28,6	36,7	33,3	16,8	18,1	17,5
	M	39,1	13,0	35,3	37,1	9,1	33,2	31,0	24,0	30,4	23,0	15,6	22,3
Celkem kraj		26,3	18,9	25,7	27,2	20,9	26,2	26,5	28,2	26,6	20,2	17,1	20,0
Královéhradecký kraj	C	11,0		11,0	8,5		8,5	7,0		7,0	6,5		6,5
	E	12,4		12,4	14,6		14,6	12,4		12,4	9,5		9,5
	H	19,2	2,0	18,4	20,6	2,1	19,1	17,7	3,3	17,2	13,7		13,7
	K	61,3		61,3	39,7		39,7	40,7		40,7	37,8		37,8
	L0	27,8	1,0	26,3	24,4		24,4	21,3		21,3	13,7		13,7
	L5	20,6	14,4	17,7	20,6	27,8	24,3	25,7	36,6	30,1	17,1	19,2	18,0
	M	34,8	10,5	32,7	35,4	12,0	33,6	31,8	16,0	31,5	27,7	22,7	27,6
Celkem kraj		26,0	11,8	24,3	26,1	17,4	25,2	24,6	28,3	24,9	19,7	20,0	19,7
Liberecký kraj	C	9,7		9,7	8,0		8,0	11,5		11,5	6,5		6,5
	E	16,4		16,4	16,1		16,1	13,7		13,7	12,0		12,0
	H	22,6	13,0	22,5	22,9	15,0	22,8	21,8	22,0	21,8	18,5	22,0	18,6
	K	50,3		50,3	32,7		32,7	33,0		33,0	29,9		29,9
	L0	21,7		21,7	17,8		17,8	21,2		21,2	18,4		18,4
	L5	18,7	25,3	20,1	20,0	29,0	23,2	30,7	44,6	37,9	18,6	25,9	21,7
	M	36,6	13,4	34,7	31,9	13,7	31,2	27,4	19,0	27,0	27,3	11,0	27,0
Celkem kraj		26,3	20,1	26,0	24,8	25,8	24,9	24,3	37,8	25,2	21,7	24,0	21,8
Moravskoslezský kraj	C	10,2		10,2	6,8		6,8	12,1		12,1	10,2		10,2
	E	15,1		15,1	18,1		18,1	13,9		13,9	10,0		10,0
	H	22,0	10,3	21,8	23,7	11,3	23,5	23,5	9,2	23,0	21,7	14,8	21,5
	K	71,1	14,3	67,3	47,8	20,0	46,6	40,0	19,6	38,8	36,6	6,0	36,1
	L0	33,2		33,2	29,0		29,0	25,4		25,4	25,0		25,0
	L5	20,0	26,2	23,0	22,9	27,4	25,1	30,2	41,2	35,5	25,5	23,6	24,6
	M	47,7	29,6	46,0	40,1	25,7	38,8	33,2	30,9	33,1	28,3	12,8	27,6
Celkem kraj		30,5	25,8	29,9	29,9	26,1	29,5	28,5	34,3	29,0	24,8	20,0	24,4

ROK		1998			2003			2008			2016		
Žáků na ŠO		Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma		
Kraj	Kateg.	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem
Olomoucký kraj	C	8,3		8,3	5,3		5,3	5,9		5,9	8,5		8,5
	E	11,3		11,3	10,0		10,0	9,8		9,8	9,6		9,6
	H	20,5	4,0	19,9	21,4		21,4	18,7		18,7	15,0		15,0
	K	61,7		61,7	40,7		40,7	38,3		38,3	36,7		36,7
	L0	35,0		35,0	25,7		25,7	27,3		27,3	19,5		19,5
	L5	20,2	20,0	20,1	22,8	31,6	25,7	25,7	39,8	30,1	19,4	20,1	19,7
	M	45,2	23,0	43,4	43,1	30,4	42,2	36,7	26,2	36,0	27,9	21,3	27,7
Celkem kraj		27,9	18,3	26,9	26,7	31,3	27,0	25,3	36,4	25,9	20,2	20,3	20,2
Pardubický kraj	C	4,5		4,5	5,0		5,0	11,5		11,5	12,0		12,0
	E	11,1		11,1	12,4		12,4	9,2		9,2	8,1		8,1
	H	20,9	2,0	20,7	22,4	30,0	22,4	21,3	28,0	21,4	18,5	64,0	19,1
	K	62,1		62,1	35,6		35,6	35,2		35,2	34,8		34,8
	L0	30,3		30,3	29,4		29,4	25,1		25,1	16,0		16,0
	L5	25,8	29,4	27,2	26,2	21,0	24,3	27,5	36,7	32,3	23,8	17,0	21,9
	M	45,9	21,0	43,9	46,1	30,0	44,3	38,6	20,4	37,4	29,6	23,2	29,1
Celkem kraj		29,6	26,2	29,3	29,6	25,1	29,2	27,3	31,7	27,6	22,8	23,5	22,9
Plzeňský kraj	C	15,7		15,7	13,0		13,0	7,4		7,4	12,3		12,3
	E	13,6		13,6	13,3		13,3	10,5		10,5	12,2		12,2
	H	24,3	2,2	20,8	25,2	3,9	22,4	21,7	7,3	21,2	19,2		19,2
	K	62,9	12,0	57,5	33,5	10,5	32,2	34,0	6,0	33,2	35,2	4,0	34,2
	L0	36,0	1,0	32,8	31,3		31,3	26,9		26,9	19,2		19,2
	L5	22,4	21,9	22,2	22,2	22,6	22,4	29,4	42,4	34,3	23,1	21,5	22,4
	M	45,5	20,7	42,0	45,7	14,3	42,5	35,8	14,8	34,5	31,0	13,3	30,1
Celkem kraj		29,9	13,3	27,2	29,1	14,9	27,0	26,4	30,8	26,8	24,3	18,5	23,9
Středočeský kraj	C	6,0		6,0	6,3		6,3	7,3		7,3	6,2		6,2
	E	12,7		12,7	11,6		11,6	11,1		11,1	10,9		10,9
	H	20,4	5,3	20,2	20,3	10,3	20,1	19,4	9,0	19,3	14,5	4,6	14,2
	K	62,8		62,8	38,1		38,1	37,1	14,0	36,7	36,9		36,9
	L0	25,0		25,0	26,0		26,0	22,6		22,6	15,3	4,0	14,9
	L5	19,5	20,4	19,9	24,1	33,9	27,6	25,9	32,0	28,7	18,6	20,3	19,4
	M	41,3	16,9	38,8	41,4	19,5	39,3	32,2	22,1	31,1	22,7	11,7	22,0
Celkem kraj		27,1	18,8	26,3	26,6	27,8	26,6	24,9	27,8	25,2	19,1	16,0	18,9
Ústecký kraj	C	9,5		9,5	9,5		9,5	7,6		7,6	7,7		7,7
	E	17,0		17,0	18,0		18,0	13,7		13,7	10,9	2,0	10,8
	H	19,8	5,7	18,9	23,7	3,4	23,2	22,3		22,3	18,5	34,0	18,7
	K	63,3	12,5	59,3	52,9	6,0	50,1	39,4	14,0	38,2	39,7	9,0	38,9
	L0	28,3		28,3	25,1		25,1	20,1		20,1	12,9		12,9
	L5	19,5	23,4	21,1	22,4	32,5	26,6	25,7	39,7	31,9	22,1	22,7	22,4
	M	36,4	38,8	36,6	38,0	36,2	37,8	35,2	33,8	35,1	27,9	15,1	26,6
Celkem kraj		25,3	22,4	25,0	28,0	29,6	28,2	25,9	37,1	26,7	21,4	18,9	21,2
Vysočina	C	8,5		8,5	5,1		5,1	5,4		5,4	7,8		7,8
	E	9,5		9,5	11,0		11,0	9,0		9,0	7,0		7,0
	H	17,9	2,0	17,3	17,6		17,6	18,4	21,0	18,4	13,8	5,6	13,4
	K	68,0		68,0	36,7		36,7	33,6		33,6	32,4		32,4
	L0	19,7		19,7	21,8	16,0	21,5	20,0	16,0	19,9	12,9		12,9
	L5	18,9	22,5	20,0	17,6	30,0	22,6	23,0	28,4	25,4	17,7	24,6	19,7
	M	39,2	10,3	38,1	36,4	28,7	36,1	31,8	13,6	30,9	22,9	19,0	22,8
Celkem kraj		24,6	17,2	24,0	23,6	29,3	24,0	23,5	24,9	23,7	17,6	17,5	17,6
Zlínský kraj	C	5,3		5,3	7,3		7,3	4,2		4,2	5,7		5,7
	E	10,8		10,8	10,3		10,3	8,3		8,3	5,9		5,9
	H	19,9	1,0	19,7	19,3	18,8	19,2	15,2	4,0	15,1	12,8	5,0	12,7
	K	102,3	12,0	96,3	51,0		51,0	48,1		48,1	51,2		51,2
	L0	25,6		25,6	21,3	33,0	21,6	20,4	30,0	20,6	17,3	14,0	17,2
	L5	18,4	10,4	14,6	24,6	23,4	24,2	26,0	41,3	31,1	15,3	18,2	16,2
	M	38,4	13,5	37,2	39,5	12,2	37,9	35,4	22,4	34,7	30,7	11,7	30,0
Celkem kraj		26,2	10,4	23,9	26,7	21,2	26,2	24,2	34,8	24,8	20,7	15,7	20,5
Česká republika		28,1	21,6	27,4	28,2	26,8	28,0	26,7	32,5	27,2	22,2	20,0	22,1

Poznámka: Do celkových výpočtů byly zařazeny školobory kategorie K – gymnázium.
 Žáků na ŠO = průměrný počet žáků na školobor.

Tabulka 37: Počet žáků v 1. ročníku v dané skupině oborů vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04 a 2008/09 - bez skupiny 79 Obecná příprava

Počet žáků	1998			2003			2008			2016		
	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem
Skupina oborů	Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné	
00 Integrovaný první ročník	804		804	379		379						
16 Ekologie a ochr. ZP	492	1	493	664		664	705		705	335		335
18 Informatické obory			0			0			0	3800	35	3835
21 Hornictví, hutn. a slév.	303	34	337	246	4	250	192	138	330	56	22	78
23 Strojrenství a str. výr.	16387	1914	18301	15541	1471	17012	16240	1239	17479	12402	405	12807
26 Elektr., telekom. a VT	13968	888	14856	14463	1031	15494	11825	894	12719	6128	236	6364
28 Tech. chemie a ch. sil.	1690	78	1768	1259	99	1358	750	60	810	841	11	852
29 Potravinářství a p. ch.	3136	124	3260	3699	93	3792	2456	58	2514	2799	51	2850
31 Text. výr. a oděvnictví	3431	172	3603	2674	220	2894	732	93	825	231	25	256
32 Kožed. a obuv. výr. - plas	150	8	158	170		170	95		95	63		63
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	5016	152	5168	4810	199	5009	3238	88	3326	1716	43	1759
34 Polygrafie a další	784	9	793	988	25	1013	1070	25	1095	874		874
36 Stavebnictví, g. a k.	9715	445	10160	9758	442	10200	8136	443	8579	4836	98	4934
37 Doprava a spoje	1506	403	1909	1719	515	2234	1696	424	2120	1026	53	1079
39 Spec. a interd. obory	286		286	528	29	557	1777	19	1796	1301	18	1319
41 Zemědělství a lesn.	6860	396	7256	7130	222	7352	5860	165	6025	5037	130	5167
43 Veterinářství a v. p.	249	2	251	298		298	334		334	635		635
53 Zdravotnictví	5005	618	5623	5338	675	6013	3814	378	4192	3573	345	3918
63 Ekonomika a adm.	15205	2153	17358	13035	2260	15295	10805	1471	12276	6786	426	7212
64 Podnikání v ob.	11959	3563	15522	8637	4172	12809	9780	6961	16741	3755	3471	7226
65 Gastron., hotel. a tur.	15106	608	15714	16724	770	17494	16223	652	16875	9890	363	10253
66 Obchod	7302	968	8270	6461	1104	7565	4486	740	5226	2198	93	2291
68 Právní a veřejn. činn.	1948	895	2843	2239	1065	3304	2491	1173	3664	3263	409	3672
69 Osobní a prov. sl.	3832	113	3945	4548	137	4685	4983	116	5099	3748	52	3800
72 Public., knihov. a inf.	58		58	190		190	290		290	171		171
75 Pedag., učitel. a soc. p.	2078	218	2296	2549	233	2782	2600	631	3231	3033	255	3288
78 Obecně odborná př.	2620		2620	4176	67	4243	7608		7608	5337		5337
82 Umění a užité umění	2675	90	2765	3121	29	3150	3353	43	3396	3736	39	3775
Celkem	132616	13852	146468	131344	14862	146206	121539	15811	137350	87570	6580	94150

Poznámka: DFV = denní forma vzdělání; JFV = jiná forma vzdělání.

Tabulka 38: Počet škol vyučujících žáky v 1. ročníku v dané skupině oborů vzdělání ve šk. letech 1998/99, 2003/04 a 2008/09 - bez skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia)

Počet škol	1998			2003			2008			2016		
	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem
Skupina oborů	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ
00 Integrovaný první ročník	7		7	4		4			0			0
16 Ekologie a ochr. ŽP	16	1	17	22		22	29		29	22	0	22
18 Informatické obory			0			0			0	120	3	120
21 Hornictví, hutn. a slév.	13	2	13	9	1	9	9	2	9	4	3	6
23 Strojrenství a str. výr.	334	66	344	295	52	302	269	39	274	258	25	261
26 Elektr., telekom. a VT	240	44	241	229	43	229	206	35	207	169	17	170
28 Tech. chemie a ch. sil.	42	7	42	34	7	35	27	3	27	30	1	30
29 Potravinářství a p. ch.	111	7	111	115	5	115	102	2	102	114	2	114
31 Text. výr. a oděvnictví	142	12	143	114	13	116	48	5	50	26	1	26
32 Kožed. a obuv. výr. - plas	14	1	15	14		14	6		6	7	0	7
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	160	10	160	146	15	149	128	5	128	105	3	105
34 Polygrafie a další	26	1	26	27	3	27	30	1	30	33	0	33
36 Stavebnictví, g. a k.	206	20	206	189	21	189	175	16	176	161	8	161
37 Doprava a spoje	31	15	36	31	15	37	33	15	41	29	3	29
39 Spec. a interd. obory	4		4	11	1	11	54	1	54	58	1	58
41 Zemědělství a lesn.	197	13	198	189	11	190	167	7	168	171	6	172
43 Veterinářství a v. p.	4	1	3	5		5	6		6	14	0	14
53 Zdravotnictví	67	20	68	67	22	68	66	14	66	76	15	78
63 Ekonomika a adm.	307	67	317	258	54	267	236	44	241	223	27	228
64 Podnikání v ob.	343	91	367	252	97	280	271	166	305	161	135	215
65 Gastron., hotel. a tur.	264	28	264	266	26	266	262	20	263	250	13	252
66 Obchod	133	28	138	138	27	142	129	17	132	116	6	116
68 Právní a veřejn. činn.	44	16	47	52	21	57	59	29	65	84	24	91
69 Osobní a prov. sl.	111	6	111	123	5	124	134	5	135	119	3	121
72 Public., knihov. a inf.	1		1	6		6	10		10	9	0	9
75 Pedag., učitel. a soc. p.	45	6	45	62	6	62	73	12	73	125	12	129
78 Obecně odborná př.	139		139	186	1	186	307		307	260	0	260
82 Umění a užité umění	79	5	81	92	4	92	107	4	107	121	4	121
Celkem SŠ	1342	347	1354	1221	337	1231	1115	345	1122	1006	235	1016

Poznámka: DFV = denní forma vzdělání; JFV = jiná forma vzdělání. Některé střední školy realizují obory ve více kategoriích vzdělání a ve více formách vzdělání, proto údaje v řádce a sloupci „Celkem SŠ“ nejsou součtem údajů uvnitř tabulky.

Tabulka 39: Počet a podíl veřejných škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Veřejné SS							
	Počty				Podíly			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	6	3	0	0	0,4%	0,2%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	15	20	29	30	1,1%	1,6%	2,7%	3,0%
18 Informatické obory	0	0	0	96	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%
21 Hornictví, hutn. a slév.	16	13	12	8	1,2%	1,1%	1,1%	0,8%
23 Strojírenství a str. výr.	328	293	259	245	24,6%	24,2%	24,0%	24,9%
26 Elektr., telekom. a VT	231	214	193	164	17,3%	17,6%	17,9%	16,6%
28 Tech. chemie a ch. sil.	43	34	29	30	3,2%	2,8%	2,7%	3,0%
29 Potravinářství a p. ch.	100	107	97	109	7,5%	8,8%	9,0%	11,1%
31 Text. výr. a oděvnictví	148	133	86	31	11,1%	11,0%	8,0%	3,1%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	19	14	6	7	1,4%	1,2%	0,6%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	146	135	121	107	10,9%	11,1%	11,2%	10,9%
34 Polygrafie a další	24	25	27	27	1,8%	2,1%	2,5%	2,7%
36 Stavebnictví, g. a k.	210	189	174	160	15,7%	15,6%	16,1%	16,2%
37 Doprava a spoje	39	41	40	30	2,9%	3,4%	3,7%	3,0%
39 Spec. a interd. obory	4	11	58	57	0,3%	0,9%	5,4%	5,8%
41 Zemědělství a lesn.	204	190	167	161	15,3%	15,7%	15,5%	16,3%
43 Veterinářství a v. p.	3	4	5	13	0,2%	0,3%	0,5%	1,3%
53 Zdravotnictví	61	61	58	68	4,6%	5,0%	5,4%	6,9%
61 Filozofie, teologie	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	221	185	165	170	16,6%	15,3%	15,3%	17,3%
64 Podnikání v ob.	369	230	235	165	27,6%	19,0%	21,8%	16,8%
65 Gastron., hotel. a tur.	208	205	198	192	15,6%	16,9%	18,3%	19,5%
66 Obchod	122	127	132	107	9,1%	10,5%	12,2%	10,9%
68 Právní a veřejn. činn.	34	35	37	51	2,5%	2,9%	3,4%	5,2%
69 Osobní a prov. sl.	104	100	117	87	7,8%	8,2%	10,8%	8,8%
72 Public., knihov. a inf.	3	4	8	11	0,2%	0,3%	0,7%	1,1%
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	30	46	59	104	2,2%	3,8%	5,5%	10,6%
78 Obecně odborná př.	251	164	285	232	18,8%	13,5%	26,4%	23,6%
79 Obecná příprava - Gymnázium	280	278	280	274	21,0%	22,9%	25,9%	27,8%
82 Umění a užité umění	64	72	79	86	4,8%	5,9%	7,3%	8,7%
Celkem	1335	1213	1080	985	100%	100%	100%	100%

Tabulka 40: Počet a podíl církevních škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Církevní SS							
	Počty				Podíly			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Ekologie a ochr. ŽP	1	1	1	1	2,8%	2,7%	2,6%	2,4%
18 Informatické obory	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Hornictví, hutn. a slév.	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Strojírenství a str. výr.	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Elektr., telekom. a VT	-	-	-	-	-	-	-	-
28 Tech. chemie a ch. sil.	-	-	-	-	-	-	-	-
29 Potravinářství a p. ch.	1	1	1	1	2,8%	2,7%	2,6%	2,4%
31 Text. výr. a oděvnictví	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	-	-	-	-	-	-	-	-
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Polygrafie a další	-	-	-	-	-	-	-	-
36 Stavebnictví, g. a k.	-	-	-	-	-	-	-	-
37 Doprava a spoje	-	-	-	-	-	-	-	-
39 Spec. a interd. obory	-	-	-	-	-	-	-	-
41 Zemědělství a lesn.	-	-	-	-	-	-	-	-
43 Veterinářství a v. p.	-	-	-	-	-	-	-	-
53 Zdravotnictví	4	4	5	6	11,1%	10,8%	13,2%	14,3%
61 Filozofie, teologie	3	-	-	-	8,3%	-	-	-
63 Ekonomika a adm.	1	-	-	-	2,8%	-	-	-
64 Podnikání v ob.	1	-	-	-	2,8%	-	-	-
65 Gastron., hotel. a tur.	1	1	1	1	2,8%	2,7%	2,6%	2,4%
66 Obchod	-	-	-	-	-	-	-	-
68 Právní a veřejn. činn.	-	-	-	2	-	-	-	4,8%
69 Osobní a prov. sl.	4	4	1	-	11,1%	10,8%	2,6%	-
72 Public., knihov. a inf.	-	-	-	-	-	-	-	-
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	7	7	7	13	19,4%	18,9%	18,4%	31,0%
78 Obecně odborná př.	8	7	9	14	22,2%	18,9%	23,7%	33,3%
79 Obecná příprava - Gymnázium	16	18	20	20	44,4%	48,6%	52,6%	47,6%
82 Umění a užité umění	1	2	2	2	2,8%	5,4%	5,3%	4,8%
Celkem	36	37	38	42	100%	100%	100%	100%

Poznámka: nulové hodnoty byly nahrazeny pomlčkou.

Tabulka 41: Počet a podíl soukromých škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve šk. rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17

Skupina vzdělání	Soukromé SS							
	Počty				Podíly			
	1998	2003	2008	2016	1998	2003	2008	2016
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	2	1	1	1	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%
18 Informatické obory	0	0	0	27	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%
21 Hornictví, hutn. a slév.	2	1	0	2	0,5%	0,3%	0,0%	0,7%
23 Strojírenství a str. výr.	38	23	23	24	9,8%	7,4%	6,8%	8,1%
26 Elektr., telekom. a VT	22	23	29	17	5,7%	7,4%	8,6%	5,7%
28 Tech. chemie a ch. sil.	10	5	3	3	2,6%	1,6%	0,9%	1,0%
29 Potravinářství a p. ch.	16	12	9	10	4,1%	3,8%	2,7%	3,4%
31 Text. výr. a oděvnictví	16	14	10	5	4,1%	4,5%	3,0%	1,7%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	3	2	2	2	0,8%	0,6%	0,6%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	24	18	14	11	6,2%	5,8%	4,2%	3,7%
34 Polygrafie a další	3	5	5	7	0,8%	1,6%	1,5%	2,4%
36 Stavebnictví, g. a k.	21	14	13	16	5,4%	4,5%	3,9%	5,4%
37 Doprava a spoje	4	3	4	5	1,0%	1,0%	1,2%	1,7%
39 Spec. a interd. obory	0	0	2	7	0,0%	0,0%	0,6%	2,4%
41 Zemědělství a lesn.	10	9	11	12	2,6%	2,9%	3,3%	4,1%
43 Veterinářství a v. p.	0	1	1	1	0,0%	0,3%	0,3%	0,3%
53 Zdravotnictví	5	5	4	8	1,3%	1,6%	1,2%	2,7%
61 Filozofie, teologie	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	148	97	91	83	38,0%	31,1%	27,1%	28,0%
64 Podnikání v ob.	85	72	92	75	21,9%	23,1%	27,4%	25,3%
65 Gastron., hotel. a tur.	70	66	71	65	18,0%	21,2%	21,1%	22,0%
66 Obchod	36	28	25	23	9,3%	9,0%	7,4%	7,8%
68 Právní a veřejn. činn.	25	26	32	39	6,4%	8,3%	9,5%	13,2%
69 Osobní a prov. sl.	20	28	30	37	5,1%	9,0%	8,9%	12,5%
72 Public., knihov. a inf.	0	3	3	0	0,0%	1,0%	0,9%	0,0%
75 Pedagog., učitel. a soc. p.	8	10	10	28	2,1%	3,2%	3,0%	9,5%
78 Obecně odborná př.	32	23	37	33	8,2%	7,4%	11,0%	11,1%
79 Obecná příprava - Gymnázia	62	52	77	65	15,9%	16,7%	22,9%	22,0%
82 Umění a užité umění	22	21	29	38	5,7%	6,7%	8,6%	12,8%
Celkem	389	312	336	296	100%	100%	100%	100%

Tabulka 42: Úplné znění názvů skupin oborů vzdělání

Zkrácený název	Nezkrácený název
16 Ekologie a ochr. ŽP	16 Ekologie a ochrana životního prostředí
21 Hornictví, hutn. a slév.	21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství
23 Strojírenství a str. výr.	23 Strojírenství a strojírenská výroba
26 Elektr., telekom. a VT	26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
28 Tech. chemie a ch. sil.	28 Technická chemie a chemie silikátů
29 Potravinářství a p. ch.	29 Potravinářství a potravinářská chemie
31 Text. výr. a oděvnictví	31 Textilní výroba a oděvnictví
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
34 Polygrafie a další	34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
36 Stavebnictví, g. a k.	36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
37 Doprava a spoje	37 Doprava a spoje
39 Spec. a interd. obory	39 Speciální a interdisciplinární obory
41 Zemědělství a lesn.	41 Zemědělství a lesnictví
43 Veterinářství a v. p.	43 Veterinářství a veterinární prevence
53 Zdravotnictví	53 Zdravotnictví
61 Filozofie, teologie	61 Filozofie, teologie
63 Ekonomika a adm.	63 Ekonomika a administrativa
64 Podnikání v ob.	64 Podnikání v oborech, odvětví
65 Gastron., hotel. a tur.	65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
66 Obchod	66 Obchod
68 Právní a veřejn. činn.	68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
69 Osobní a prov. sl.	69 Osobní a provozní služby
72 Public., knihov. a inf.	72 Publicistika, knihovnictví a informatika
75 Pedag., učitel. a soc. p.	75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
78 Obecně odborná př.	78 Obecně odborná příprava
79 Obecná příprava	79 Obecná příprava
82 Umění a užité umění	82 Umění a užité umění

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU obory, školy a profese

[Výběr podle oboru](#)
[Výběr podle školy](#)
[Výběr podle povolání](#)
[Výběr podle videa](#)
[Výběr podle obrázků](#)
[Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

[Vzdělávání a volba oboru](#)
[Využití vzdělání](#)
[Požadavky zaměstnavatelů](#)
[Nezaměstnanost](#)
[Zaměstnanost](#)
[Publikace](#)

BEZ BARIÉR až na trh práce

[Volba školy pro žáky se ZP](#)
[Absolventi se ZP a trh práce](#)
[Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
[Statistické přehledy](#)

JAK NA TO rady a doporučení

[Jsem na základce](#)
[Jsem na střední](#)
[Jsem už dospělý](#)
[Jsem poradce](#)

*Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat **Úvodu do světa práce, managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

VÝZNAMNÉ MOŽNOSTI SYSTÉMU:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to - rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci udržitelnosti projektu **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II - KP)**.